

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۶۵ دقیقه

صبح جمعه
۹۶/۱۱/۲۰
سال دهم

نام درس	تعداد سؤال	شماره‌ی سؤال	شماره‌ی صفحه	زمان پاسخ‌گویی
فارسی و نگارش (۱)	۱۰	۱-۱۰	۳-۴	۱۵ دقیقه
عربی زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۱-۲۰	۵-۶	۲۰ دقیقه
عربی زبان قرآن (۱) (شاهد گواه)	۱۰	۲۱-۳۰	۷-۸	
دین و زندگی (۱)	۱۰	۳۱-۴۰	۹-۱۰	۱۵ دقیقه
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۴۱-۵۰	۱۱-۱۲	۱۵ دقیقه
ریاضی و آمار (۱)	۲۰	۵۱-۷۰	۱۳-۱۶	۲۰ دقیقه
اقتصاد	۱۰	۷۱-۸۰	۱۷-۱۸	۱۵ دقیقه
علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۸۱-۹۰	۱۹-۲۰	۱۵ دقیقه
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	۱۰	۹۱-۱۰۰	۲۱-۲۲	۱۰ دقیقه
چهارم‌ساله ایران	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۲۳-۲۴	۱۰ دقیقه
جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۲۵-۲۶	۲۰ دقیقه
جامعه‌شناسی (۱) (شاهد گواه)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۲۷-۲۸	
منطق	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۲۹-۳۰	۱۰ دقیقه
سؤال‌های نظرخواهی	—	۲۹۸-۲۹۴	۳۱	—

طراحان:

نام درس	نام طراحان
فارسی و نگارش (۱)	حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، سپیده فلّاحی، زهرا قمی
عربی زبان قرآن (۱)	مریم آقایی، علی‌اکبر ایمان‌پور، سعید جعفری، مجید همایی، شاهد گواه
دین و زندگی (۱)	محبوبه ابتهام، حامد دورانی، مرتضی محسنی‌کیبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی (۱)	عبدالرشید شفیعی، علی شکوهی، رضا کیاسالار، جواد مؤمنی
ریاضی و آمار (۱)	هادی پلاور، فرداد روشنی، حمیدزین کفش، امیر زراندوز، مهدی ملارمضانی، امیر محمودیان، علیرضا نصرتی، امیر ورکیانی
اقتصاد	کیما خادمیان، علیرضا رضایی، سارا شریفی، کامران الله مرادی
علوم و فنون ادبی (۱)	محسن اصفری، سعید جعفری، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، کاظم کاظمی، اعظم نوری‌نیا
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	منصوره حاجی‌زاده، هژبر رحیمی، سکینه‌سادات سعیدیان، علیرضا عوض‌آبادیان، الهام میرزانی، حبیبه محبی، بهروز یحیی
چهارم‌ساله ایران	منصوره حاجی‌زاده، هژبر رحیمی، علیرضا عوض‌آبادیان، الهام میرزانی، حبیبه محبی، بهروز یحیی
جامعه‌شناسی (۱)	مهران افشاری، محمدابراهیم علی‌نژاد، سوفیا فرخی، الهام میرزانی، سیروس نبی‌زاده ولوکلایی، بهروز یحیی، شاهد گواه
منطق	محمدحسین امامی، ناهید جوهریان، ژیلا سلاجقه، فاطمه شهمیری، عاطفه‌ربابه صالحی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو
فارسی و نگارش (۱)	حمید اصفهانی	حمید اصفهانی	سپهر حسن‌خان‌پور مشاور راهبردی: هامون سبطی	—
عربی زبان قرآن (۱)	مریم آقایی	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی حسام حاج‌مؤمن	—
دین و زندگی (۱)	حامد دورانی	حامد دورانی	صالح احصائی - سیداحسان هندی	—
زبان انگلیسی (۱)	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی - سپیده عرب	—
ریاضی و آمار (۱)	حمید زین‌کفش	حمید زین‌کفش	محمد بحیرایی	کیما خادمیان
اقتصاد	علیرضا رضایی	علیرضا رضایی	سارا شریفی - سوفیا فرخی	—
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	اعظم نوری‌نیا	الهام محمدی - مرتضی منشاری حسن وسکری	—
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	علیرضا عوض‌آبادیان	علیرضا عوض‌آبادیان	حبیبه محبی - بهروز یحیی	—
چهارم‌ساله ایران	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی	آریتا بیدقی	سوفیا فرخی
جامعه‌شناسی (۱)	فرحناز خان‌محمدی	فرحناز خان‌محمدی	عاطفه‌ربابه صالحی	کیما خادمیان
منطق	فرحناز خان‌محمدی	فرحناز خان‌محمدی	عاطفه‌ربابه صالحی	—

گروه فنی و تولید

مدیر گروه: لیلای فیروزی (اختصاصی)

سیدمحمدعلی مرتضوی (عمومی)

مسئول دفترچه: حبیبه محبی (اختصاصی)

معصومه شاعری (عمومی)

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: مهشید ابوالحسنی

مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات: مریم صالحی

مسئول دفترچه‌ی مستندسازی: فریبا رفوی

تفکرات چاپ: سوران نعیمی

*دانش‌آموزان گرامی: برای دیدن سؤال‌های دام‌دار و اشتباه‌ها بر تکرار آزمون به صفحه‌ی مقطع خود مراجعه کنید و نظر خود را در مورد سؤالات دام‌دار و اشتباه‌ها بر تکرار بنویسید.

۱- بیت زیر را کدام واژه کامل می‌کند؟

وقت پنهانکاری فرسی (۱)
۱۵ رقیب

فارسی [۱]

ادبیات پایداری، ادبیات انقلاب اسلامی
(در یادلان صف‌شکن)
صفحه‌ی ۶۰ تا ۸۲

نگارش [۱]

نوشته‌های گزارش‌گونه، نوشته‌ی ذهنی (۱)
جان‌نشین‌سازی
صفحه‌ی ۵۶ تا ۸۳

«عمریست مرا تیره و کاریست نه راست / ... همه افزوده و راحت کم و کاست»

(۱) دولت (۲) طالع

(۳) محنت (۴) اسوه

۲- با توجه به معنای مقابل واژه‌ها، در ترکیب‌های زیر چند نادرستی املائی هست؟

«دهش: بخشش / صولت: هیبت / هرا: آواز مهیب / خزلان: درماندگی / سور: شاخ و جز آن / رعب:

دلهره / غنا: توانگری / نصیان: فراموشی / وصوص: دودلی»

(۱) چهار تا (۲) سه تا (۳) دو تا (۴) یکی

۳- در کدام بیت جمله غیرساده دیده نمی‌شود؟

(۱) طمع مدار که دوری گزینم از رخ خوب / که نیست شرط محبت جدایی از محبوب

(۲) توقع است که از عاشقان بی‌دل‌ودین / نظر دریغ ندارند مالکان قلوب

(۳) نبود شرط محبت که بنالند از دوست / زانک هر درد که از دوست بود عین دواست

(۴) کباب شد دلم از سوز سینه و آتش عشق / ببرد آبم و خون در دل کباب انداخت

۴- در کدام بیت واژه وندی مرتکب وجود ندارد؟

(۱) صحن بستان ذوق‌بخش و صحبت یاران خوش است / وقت گل خوش باد کز وی وقت میخواران خوش است

(۲) از زبان سوسن آزاده‌ام آمد به گوش / کاندرا این دیر کهن کار سبکباران خوش است

(۳) مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندرا راه عشق / دوست را با ناله شب‌های بیداران خوش است

(۴) نیست در بازار عالم خوشدلی ور زان که هست / شیوه رندی و خوش‌باشی عیاران خوش است

۵- همه واژه‌هایی که در گزینه ... نقش دستوری نهاد دارند تک‌کلمه‌ای هستند، یعنی وابسته نگرفته‌اند.

(۱) صاحب دیوان ما گویی نمی‌داند حساب / کاندرا این طغرا نشان حسبه‌الله نیست

(۲) من ارچه در نظر یار خاکسار شدم / رقیب نیز چنین محترم نخواهد ماند

(۳) شد حلقه قامت من تا بعد از این رقیبت / زین در دگر نراند ما را به هیچ بایی

(۴) همه کس طالب یارند چه هشیار و چه مست / همه جا خانه‌ی عشق است چه مسجد چه کنشت

۶- کدام آرایه در هر سه بیت زیر هست؟

«پیش اسبت رخ نهم ز آن رو که غم نبود ز مات / در وفایت جان ببازم تا کجا یابم وفات
دی طبیبم دید و دردم را دوا ننوشت و گفت / خون دل می‌خور که این ساعت نمی‌یابم دوات
گر حیا داری برو خواجه و دست از جان بشوی / زانک لعل جان‌فزایش می‌برد آب حیات»

(۱) تضمین (۲) ایهام (۳) شخصیت‌بخشی (۴) حس آمیزی

۷- در بیت زیر، کدام آرایه‌های ادبی وجود دارد؟

«مگذار مطرب را دمی کز چنگ بنهد چنگ را / در آنگون ساغر فکن آن آب آتش‌رنگ را»

(۱) استعاره، تلمیح، حس آمیزی (۲) شخصیت‌بخشی، کنایه، مراعات‌نظیر
(۳) جناس، تلمیح، مراعات‌نظیر (۴) تشبیه، جناس، مجاز

۸- در بیت زیر، «را» در مصراع نخست کاربرد حرف اضافه دارد و در مصراع دوم، نشانه‌ی مفعول است. در کدام بیت این دو نوع «را» دیده می‌شود؟

«علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را / که به ماسوا فکندی، همه سایه‌ی هما را»

(۱) وقت طرب خوش یافتم آن دلبر طنز را / ساقی بیار آن جام می مطرب بزن آن ساز را
(۲) با جوانی سرخوشست این پیر بی تدبیر را / جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را
(۳) یا رب که داد آینه آن بت‌پرست را / کو دید حسن خویش و ز ما برد دست را
(۴) دوست می‌دارم من این نالیدن دلسوز را / تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را

۹- مفهوم کدام بیت با عبارت «کل نفس ذائقة الموت» یکسان است؟

(۱) تو قائم به خود نیستی یک قدم / ز غیبت مدد می‌رسد دم به دم
(۲) چنین است، مر مرگ را چاره نیست / بر جنگ او لشکر و باره نیست
(۳) گرامیست تن تا بود جان پاک / چو جان شد، کشان افکنندش به خاک
(۴) بهره‌یز و جان را به یزدان سپار / به گیتی جز از تخم نیکی مکار

۱۰- کدام بیت با دیگر ابیات هم‌مفهوم نیست؟

(۱) به یاد چشم تو خود را خراب خواهم ساخت / بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد
(۲) بگشای تربتم را بعد از وفات و بنگر / کز آتش درونم دود از کفن برآید
(۳) در آن زمان که روند از قفای تابوتم / بود مرا دل سرگشته در قفای شما
(۴) ندارم دستت از دامن به‌جز در خاک و آن دم هم / که بر خاکم روان گردی بگیرد دامنت گردم

عربی زبان قرآن (۱)

التعایش السلمي، التلافي المزيدي ۲

في صالة التفيتش، تمارين، هذا خلق

الله، الجملة الفعلية و الإسمية، مع سائق

سبارة الأجرة

صفحة ۳۵ ۳۴ ۳۳

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ لِلعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: (۱۱ - ۱۵)

۱۱- عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) «تَوَاعَوْا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَ لِمَنْ تَعَلَّمُوهُ.»: برای کسی که به او یاد می‌دهید و از او یاد می‌گیرید فروتنی کنید.

(۲) «إِنَّ الْقُرْآنَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ الْأَيْسُبُوا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ.»: همانا قرآن دستور می‌دهد که (افراد) به معبودهای مشرکان دشنام ندهند.

(۳) «يَتَجَلَّى اتِّحَادُ الْأُمَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ فِي صُورٍ كَثِيرَةٍ، مِنْهَا الْحَجَّ.»: همبستگی امت اسلامی در صورت‌های بسیاری جلوه‌گر شده؛ از آن جمله حج است.

(۴) «إِنِّي أَعْتَقِدُ بِأَنَّ الشَّعْبَ الْإِيرَانِيَّ لَا يَقْبَلُ أَيَّ ضَغْطٍ.»: همانا من باور دارم که ملت ایرانی هیچ فشاری را نمی‌پذیرد.

۱۲- «الغرابُ بمنزلةِ جاسوسٍ من جواسيسِ الغابةِ و له صوتٌ يحذرُ به بقيّةُ الحيواناتِ حتّى تبتعدَ عن منطقةِ الخطر.»:

(۱) کلاغ همانند جاسوسی از جاسوس‌های جنگل است و صدایی دارد که به وسیله آن دیگر حیوانات را آگاه می‌کند تا از منطقه خطر دور شوند.

(۲) کلاغ‌ها همانند جاسوس‌های جنگل هستند و صدایی دارند که به دیگر حیوانات هشدار می‌دهند تا از منطقه خطر دور شوند.

(۳) کلاغ چون جاسوسی از جاسوس‌های جنگل است و صدایی دارد که به آن وسیله از دیگر حیوانات مراقبت می‌کند تا از مناطق خطر دور گردند.

(۴) کلاغ‌ها چون جاسوسی از جاسوس‌های جنگل می‌باشند و صدایی دارند که به وسیله آن دیگر حیوانات را باخبر می‌کند تا خود را از منطقه خطر دور کنند.

۱۳- عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) «فِي الْحَقِيقَةِ فِرْشَاةُ الْأَسْنَانِ وَالْمِنْشَقَّةُ.»: در چمدان مسواک و شانه است.

(۲) «هَذِهِ الْحَبُوبُ غَيْرُ مَسْمُوحَةٍ عِنْدَ شَرَطِي الْجَمَارِك.»: این قرص‌ها نزد پلیس گمرک‌ها غیر مجاز است.

(۳) «الْمُسْلِمُونَ يَعِيشُونَ مِنَ الصَّيْنِ إِلَى الْمَحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ.»: مسلمانان از چین تا دریای مدیترانه زندگی می‌کنند.

(۴) «لِسَانَ الْقَطِّ مَمْلُوءٌ بِغُدُدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مَطَهَّرًا.»: زبان گربه پر از غده‌هایی است که مایعات پاک ترشح می‌کند.

۱۴- عَيْنُ الْخَطَأُ:

(۱) «فَرَحْنِي زُمَلَائِي بِمَسَاعِدَةِ الْمَسَاكِينِ فِي يَوْمِ السَّبْتِ.»: هم شاگردی‌هایم، من را در روز شنبه، با کمک به بیچارگان شاد کردند.

(۲) «إِنْتَظِرُوا فِي صَالَةِ التَّفْتِيشِ دَقَائِقَ أَيُّهَا الزَّوَار.»: ای زائران دقایقی در سالن بازرسی منتظر بمانید.

(۳) «اسْتَرَجَعْتُ جَوَالِي مِنْ أَخِي الْأَصْغَرِ أَمْسَ.»: دیروز، گوشی همراه را از برادر کوچکم پس گرفتم.

(۴) «جَاءَتْ تِلْكَ الْمَوْطَفَةُ إِلَى الْغُرْفَةِ الْأُولَى لِإِطْفَاءِ الْحَاسُوبِ.»: آن کارمند برای خاموش کردن رایانه به اتاق اول آمد.

۱۵- عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ عِبَارَةِ «إِدْفَعِ السَّيِّئَةَ بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»:

(۱) بدی را با بدی پاسخ دادن!

(۲) خون را با خون نمی‌شویند!

(۳) چشم در برابر چشم، گوش در برابر گوش و ...

(۴) جواب ابلهان خاموشی است!

در تشخیص انواع جمله‌های اسمیه و فعلیه به کلمات آغازین جمله دقت کنید، الزاماً هر جمله‌ای که با اسم شروع می‌شود، اسمیه نیست بلکه می‌تواند آن کلمه تنها قید زمان یا مکان باشد و شروع جمله، در واقع بعد از این قیود است.

١٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْمُرَادِفِ وَ الْمُتَضَادِّ لِهَاتَيْنِ الْكَلِمَتَيْنِ عَلَى التَّرْتِيبِ: «نباتات، سلم»

(١) أذنان، حَرْب	(٢) أحياء، هُدوء
(٣) أعشاب، صِحَّة	(٤) أعشاب، حَرْب

١٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفِرَاقِ: «إِنَّ الْعَمَالَ يَسْتَعْمِدُونَ... لِسَحَبِ الْأَشْيَاءِ الثَّقِيلَةِ.»

(١) الفُصُون	(٢) الجِبَال
(٣) القَادَة	(٤) الجِبَال

١٨- عَيْنَ الْخَطَأِ لِلْفِرَاقِ مِمَّا بَيْنَ التَّوَسِينِ:

(١) ... جِسْمِ الْبِطَّةِ بِالْمَاءِ أَيْدًا. (لَا يَتَأَثَّرُ)	(٢) ... خَزَانَاتٌ طَبِيعِيَّةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ ذُنُبِهَا تَحْتَوِي زَيْتًا خَاصًّا. (لِلْبِطَّةِ)
(٣) لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنٌ... فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ. (الْقَطُّ)	(٤) تَسْتَطِيعُ... أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي أَتْجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ. (الْحِرْبَاءُ)

١٩- ما هو المناسب للفراغ في العبارة التالية؟

«لديها جِوَالٌ تُقَرِّعُ... خلال نصف يوم.»

(١) مشاركتَه	(٢) بطَّارِيئَتُه
(٣) ضَوْءُه	(٤) مُجَالِسَتُه

٢٠- ما هو السؤال المناسب للجواب التالي؟

«لزبارة مرقد سلمان الفارسيّ و مشاهدة طاق كسري.»

(١) كيف تذهبنَ إلى المدائن؟	(٢) بِمَ تذهبينَ إلى المدائن؟
(٣) متى تذهبانَ إلى المدائن؟	(٤) لماذا تذهبونَ إلى المدائن؟

پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در نراز کل شما تأثیر دارد.

آزمون شاهد (گواه)

■ اِقرأ النصَّ التَّالِيَّ بِدِقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ: (۲۱- ۲۵)

«دعا والدُ أولاده لأنْ يَحْضُرُوا عندهُ جميعاً. فلما اجتمعوا حوله، أَحْضَرَ عشرةَ أقلامٍ ثُمَّ دَفَعَ نِصْفَ الأَقْلَامِ لِكُلِّ واحدٍ مِنْهُمْ و طَلَبَ منه أنْ يَكْسِرَها، فما قدر، ثُمَّ دَفَعَ لِكُلِّ واحدٍ مِنْهُمْ قلماً واحداً، فاستطاعَ أنْ يَكْسِرَهُ. ثُمَّ قالَ لَهُمْ: «أنتم مثلُ هذه الأَقْلَامِ إنْ حافظتمَ عَلَيَّ اتِّحادِكُمْ لا يُمكنُ أنْ يَتَسَلَّطَ أَحَدٌ عَلَيْكُمْ بِسُهولةٍ.»

۲۱- عَيِّنِ الصَّحِيحَ عَلَيَّ حَسَبِ النَّصِّ: «يَتَسَلَّطُ الأَعْدَاءُ عَلَيَّ الَّذِينَ ...»

(۱) يَخَافُونَ (۲) يَبْأَسُونَ (۳) يَنْفَرِقُونَ (۴) يَتَّحِدُونَ

۲۲- عَيِّنِ الصَّحِيحَ: «دَفَعَ الوالدُ للأولادِ فِي المَرَّةِ الأُولَى ... أقلام.»

(۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۵

۲۳- عَيِّنِ ما لَهُ ارتباطٌ بِمَوْضِعِ النَّصِّ:

(۱) یک دست صدا ندارد!

(۲) به عمل کار بر آید / به سخن دانی نیست!

(۳) روان را رنج بیهوده نمایی / که چندین آزموده آزمایی

(۴) خوش بود گر محک تجربه آید به میان / تا سیه روی شود هر که در او غش باشد

۲۴- ما هو الصَّحِيحُ عَنِ فِعْلِ «اجْتَمَعُوا»؟

(۱) فعل ماضٍ - للغائبين - من باب «انفعال» - لازم (۲) فعل أمر - جمع مذكر مخاطب - ثلاثي مزيد - متعدّد

(۳) فعل ماضٍ - جمع مذكر غائب - ثلاثي مزيد من باب «افتعال» - لازم (۴) فعل أمر - للمخاطبين - ثلاثي مزيد من باب «افتعال» - متعدّد

۲۵- عَيِّنِ غَيْرَ الصَّحِيحِ عَنِ مَصادرِ الأَفْعالِ و ترجمتها:

(۱) حافظتم: (محافظة: نگه داشتن) (۲) أَحْضَرَ: (احضار: حاضر شدن)

(۳) لا يُمكنُ: (إمكان: امکان داشتن) (۴) يَتَسَلَّطُ: (تسلط: چیره شدن)

۲۶- عین الفعل اللّازم:

(۱) اِجْلِسُ (۲) أُجْلِسُ

(۳) أَجْلِسُ (۴) أُجْلِسُ

۲۷- اِنتخب الجملة الإسمية:

(۱) و بعد قليل جاءت بنته و سلمت عليه. (۲) لِمَ تُفَرِّقُ بَيْنَ أَطْفَالِكَ؟

(۳) و بعد لحظات جاء ابنه الصغير. (۴) ما هو أخطر الأمراض للإنسان؟

۲۸- عین العبارة التي لم يُستعمل فيها المفعول:

(۱) تأخرنا كثيراً عن قافلة الحضارة بغفلتنا! (۲) اِتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَن!

(۳) زُرْتُكَ و لى آمالٌ كثيرة بك! (۴) ما شاهدت الطالبات في ذلك الصّف!

۲۹- عین الخطأ في المضارع حسب الضمائر:

(۱) نحن طلاب فنتعلم! (۲) هم طلاب فيتعلمون!

(۳) أنتما طالبتان فنتعلمان! (۴) نحن طالبات فيتعلمن!

۳۰- عین المصدّرین لِيُسَا مِنْ بابٍ واحدٍ:

(۱) إِنْقَازٌ - إِنْجَازٌ (۲) اِكْتِسَابٌ - اِنتِظَارٌ

(۳) اِسْتِمَاعٌ - اِنْتِفَاعٌ (۴) اِسْتِغْلَامٌ - اِسْتِرْجَاعٌ

دین و زندگی (۱)

تفکر و اندیشه

واقعه‌ی بزرگ، فرجام کار

درس (۷) و (۸)

صفحه‌ی ۷۵ تا ۹۸

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۳۱- در کدام یک از رخدادهای مرحله‌ی دوم قیامت، نیت‌ها آشکار می‌شود؟

(۲) کنار رفتن پرده از حقایق عالم

(۱) زنده شدن همه‌ی انسان‌ها

(۴) دادن نامه‌ی اعمال

(۳) برپا شدن دادگاه عدل الهی

۳۲- عبارت قرآنی «یوم ترجف الارض و الجبال ...» با کدام عبارت هم‌مفهوم است؟

(۲) بانگ سهمناکی در عالم می‌پیچد و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود.

(۱) بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می‌شود.

(۴) کوه‌ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می‌شوند.

(۳) اسرار و حقایق عالم آشکار می‌شود.

۳۳- ترجمه‌ی آیات ۲۸ و ۲۹ سوره‌ی فرقان: «ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم ...» سخن بدکاران در کدام مرحله‌ی قیامت است و بیان‌کننده‌ی کدام اثر سوء مصاحب بد می‌باشد؟

(۲) مرحله‌ی اول - بازداشتن از یاد خدا

(۱) مرحله‌ی اول - تکذیب پیامبران

(۴) مرحله‌ی دوم - تکذیب پیامبران

(۳) مرحله‌ی دوم - بازداشتن از یاد خدا

۳۴- چرا به هنگام حضور شاهدان و گواهان، پیامبران و امامان بهترین گواهان قیامت‌اند؟

(۲) چون واقعیت همه‌ی حوادث را آشکار می‌کنند.

(۱) چون در طول زندگی انسان همواره مراقب او بوده‌اند.

(۴) چون تمامی اعمال انسان را ثبت و ضبط می‌کنند.

(۳) چون ظاهر و باطن اعمال انسان را در دنیا دیده‌اند.

۳۵- به چه علت، خداوند تقاضای دوزخیان متقاضی بازگشت به دنیا را رد می‌کند و علم خدا بر این است که اگر بازمی‌گشتند، به چه کاری مشغول می‌شدند؟

(۲) کفایت عمر - باز راه گذشته را در پیش می‌گرفتند.

(۱) بعثت رسولان - باز راه گذشته را در پیش می‌گرفتند.

(۴) کفایت عمر - تلاش می‌کردند که گذشته را جبران کنند.

(۳) بعثت رسولان - تلاش می‌کردند که گذشته را جبران کنند.

۳۶- کدام مفهوم درباره‌ی بهشت و جایگاه نیکوکاران درست است؟

- (۱) هر یک از بهشتیان در درجه‌ای خاص از بهشت قرار می‌گیرند.
- (۲) بهشتیان خدای را سپاس می‌گویند که هر چه دلشان تمنا می‌کند، آماده می‌بینند.
- (۳) بهشتیان با فرشتگان هم‌صحبت‌اند و به جمله «خدایا تو پاک و منزهی» مترنم‌اند.
- (۴) فقط هم‌نشینان بهشتیان همیشه شاداب و سرحال بوده و همیشه احساس طراوت و تازگی می‌کنند.

۳۷- تعبیر قرآنی «سبیلون سعیراً» درباره‌ی چه موضوعی به کار رفته و نتیجه‌ی آن چیست؟

- (۱) صورت اخروی خوردن مال یتیم - بسته شدن به غل و زنجیر و فرو افتادن در جایگاهی تنگ
- (۲) صورت اخروی خوردن مال یتیم - آتشی است که در شکم خویش فرو می‌برند
- (۳) تجسم اعمال انسان در برزخ - آتشی است که در شکم خویش فرو می‌برند
- (۴) تجسم اعمال انسان در برزخ - بسته شدن به غل و زنجیر و فرو افتادن در جایگاهی تنگ

۳۸- در چه زمانی ناله‌ی حسرت دوزخیان برمی‌خیزد و آنان به خداوند چه می‌گویند؟

- (۱) هنگام ورود به برزخ - دریغ بر ما، به خاطر کوتاهی‌هایی که در دنیا کردیم.
- (۲) هنگام دچار شدن به عذاب - دریغ بر ما، به خاطر کوتاهی‌هایی که در دنیا کردیم.
- (۳) هنگام دچار شدن به عذاب - شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند.
- (۴) هنگام ورود به برزخ - شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند.

۳۹- با آگاهی کامل از کدام رابطه، انسان برنامه‌ی زندگی خود را تنظیم و سعادت زندگی خویش را تأمین می‌کند و مثال آن کدام است؟

- (۱) طبیعی - ورزش و سلامتی
- (۲) تجسم خود عمل - رباخواری
- (۳) طبیعی - رباخواری
- (۴) تجسم خود عمل - ورزش و سلامتی

۴۰- وقتی دوزخیان به نگهبانان جهنم رو می‌آورند تا آن‌ها برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند، فرشتگان به آن‌ها چه می‌گویند؟

- (۱) شما در دنیا نماز نمی‌خواندید و از محرومان دستگیری نمی‌کردید.
- (۲) شما در دنیا مغرور نعمت بودید و بر گناهان بزرگ اصرار می‌ورزیدید.
- (۳) توبه‌تان پذیرفته نیست و عذابی دردناک برای شما فراهم شده است.
- (۴) مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟

PART A: Vocabulary

Directions: Questions 41-43 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases marked (1), (2), (3) and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

41- Every Muslim around the world ... in God. They say their prayers to show their liking for God.

1) believes	2) feels
3) hears	4) kills

42- The ... pictures of the past memories made her cry at her miserable life.

1) dangerous	2) strange
3) great	4) dark

43- We will be reviewing the papers again over the next few days to make sure students' knowledge has been measured at the ... level.

1) interesting	2) appropriate	3) careful	4) downward

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Passage 1

Many people have accepted the theory about the need for Vitamins, and as a result are taking too many Vitamins. Vitamins which were a source of curing diseases have now become the source of new problems in countries such as the USA. Many Americans try to take as many Vitamins as possible, and this has caused overeating, fatness and Vitamin poisoning. This occurs when certain Vitamins, such as A and D, reach to a high level in the blood. It seems clear that the American people will have to change their ideas about the amount of Vitamins they need to take.

44- According to the reading, many Americans take ... .

1) too many Vitamins	2) too few Vitamins
3) not enough Vitamins	4) enough Vitamins

45- Many Americans will have to ... their ideas about taking Vitamins.

1) keep	2) change	3) increase	4) accept

زبان انگلیسی (1)

Wonders of Creation

از ابتدای Listening and Speaking

The Value of Knowledge

تا انتهای New Words and Expressions

صفحه‌ی ۵۸ تا ۷۸

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

مفهوم تابع، ضابطه‌ی جبری تابع
نمودار تابع خطی
فصل (۳) درس (۱) تا پایان درس (۳)
صفحه‌ی ۵۵ تا ۷۸
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۵۱- چه تعداد از رابطه‌های زیر تابع است؟

الف) رابطه‌ای که در آن به هر شخص، کد ملی او نسبت داده می‌شود.

ب) رابطه‌ای که در آن به هر شخص، مادر او نسبت داده می‌شود.

پ) رابطه‌ای که در آن به هر شخص، برادر او نسبت داده می‌شود.

ت) رابطه‌ای که در آن به طول ضلع مربع، مساحت آن مربع نسبت داده می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۲- در تابع $y = \frac{3x}{x+1}$ ، y متغیر ... و مجموعه مقادیری که می‌تواند اختیار کند ... است و x متغیر ... و مجموعه مقادیری که

می‌تواند داشته باشد ... است.

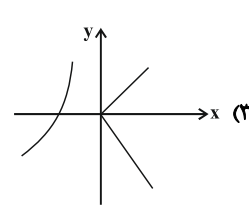
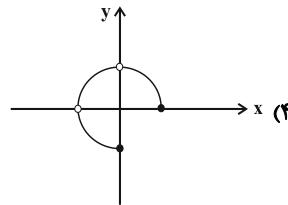
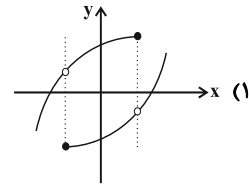
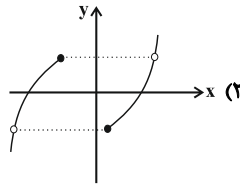
(۲) وابسته - دامنه - مستقل - برد

(۱) مستقل - برد - وابسته - دامنه

(۴) وابسته - برد - مستقل - دامنه

(۳) مستقل - دامنه - وابسته - برد

۵۳- کدام یک از نمودارهای زیر تابع می‌باشد؟

۵۴- دو زوج مرتب $(x-1, x+1)$ و (x^3-1, x^2-1) به ازای کدام مقدار x با یکدیگر برابرند؟

۲ (۴)

-۱ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

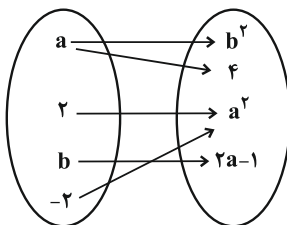
۵۵- اگر نمودار ون روبه‌رو مربوط به یک تابع باشد، در این صورت حاصل a کدام است؟

-۱ (۲)

۱ (۱)

-۲ (۴)

۲ (۳)

برای رفع اشکالات خود، سؤال‌های خود را در کانال ما بپرسید؟

۵۶- رابطه‌ی زیر به ازای کدام مقدار a تابع نیست؟

$$f = \{(a+5, 4), (2, 1-a), (-1, 3), (a, a+4)\}$$

(۱) -۳ (۲) صفر

(۳) ۲ (۴) -۱

۵۷- اگر دامنه و برد تابع $f = \{(2, b+1), (3, a-4), (6, 6), (8, 7), (7, 8)\}$ با هم برابر باشند، حاصل $f(a+b)$ کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۷

(۳) ۵ (۴) ۸

۵۸- تابع f به صورت $f(x) = 2x^2 - 5x + 2$ مفروض است. حاصل $f(-t+1) + f(3)$ کدام است؟

(۱) $2t^2 + 2t + 4$ (۲) $2t^2 - 2t + 1$

(۳) $2t^2 - t + 1$ (۴) $2t^2 + t + 4$

۵۹- اگر در تابع $f(x) = ax^3 + bx^2$ مقدار $f(1) - f(-1) = -4$ باشد، مقدار a کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۴ (۳) -۲ (۴) ۴

۶۰- اگر $f(x) = 4x + 2 - 3f(0)$ باشد، مقدار $f(1)$ کدام است؟

(۱) $\frac{11}{2}$ (۲) ۵

(۳) $\frac{9}{2}$ (۴) صفر

۶۱- اگر ضابطه‌ی تابع f به صورت $f(x) = ax^2 + bx + c$ باشد و ضمناً $f(0) = -1$ ، $f(1) = 0$ و $f(2) = 3$ باشند، حاصل abc کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) $\frac{-1}{2}$ (۴) $\frac{-1}{3}$

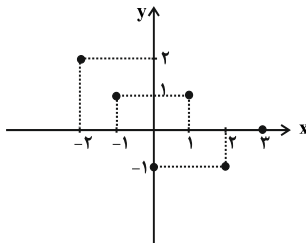
۶۲- شیب خطی که از نقاط $\begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 0 \\ 6 \end{bmatrix}$ می‌گذرد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) ۳ (۳) $-\frac{1}{3}$ (۴) -۳

۶۳- خطی از نقطه $A = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$ عبور می‌کند و دارای شیب $-\frac{1}{3}$ است. کدام یک از نقاط داده شده روی این خط قرار دارد؟

- (۱) $\begin{bmatrix} 4 \\ 2 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} 3 \\ 2 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} -2 \\ 2 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} -3 \\ 4 \end{bmatrix}$

۶۴- دامنه و برد تابع زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) $R_f = \{-1, 1, 2\}$ و $D_f = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\}$

(۲) $R_f = \{y \in \mathbb{R} \mid -1 \leq y \leq 2\}$ و $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 3\}$

(۳) $R_f = \{-1, 0, 1, 2\}$ و $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 3\}$

(۴) $R_f = \{-1, 0, 1, 2\}$ و $D_f = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\}$

۶۵- اگر f تابعی خطی باشد و مقدار $f(1) = -1$ و $f(2) = -4$ باشد، حاصل $A = \frac{f(0) + 2}{f(-1)}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) $\frac{5}{2}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۶۶- اگر زوج مرتب‌های $\{(2, -1), (3, 5), (-1, -19)\}$ نقاط روی یک تابع خطی باشند، اختلاف $f(0/2)$ و $f(-0/2)$ کدام است؟

- (۱) $2/4$ (۲) $0/6$ (۳) $1/2$ (۴) $0/8$

۶۷- رابطه‌ی بین درجه‌ی دما برحسب سانتی‌گراد و فارنهایت به صورت $F = \frac{9}{5}C + 32$ است. دمای یک جسم برحسب درجه‌ی سانتی‌گراد برابر

۴۰- است، دمای آن برحسب فارنهایت کدام است؟

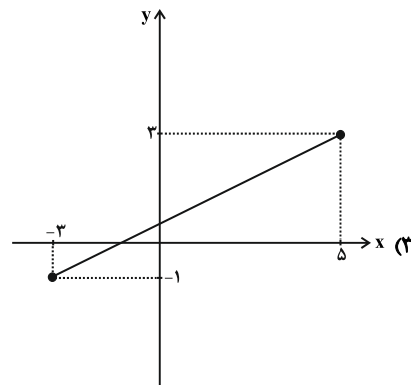
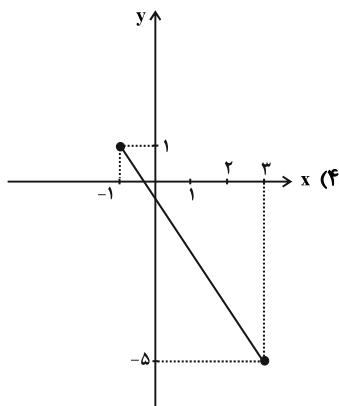
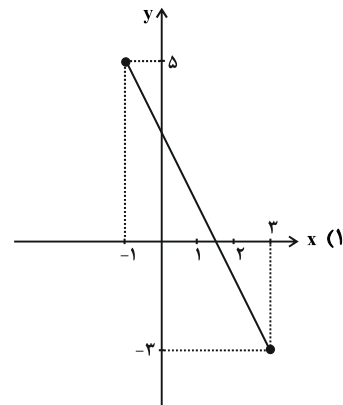
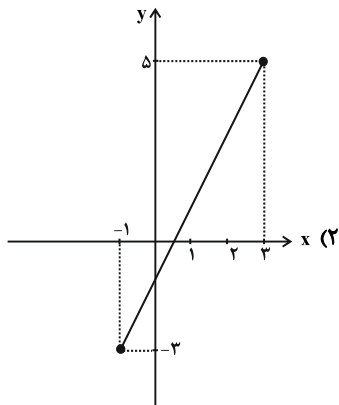
- ۴۰ (۱)   -۴۰ (۲)   -۲۰ (۳)   ۲۰ (۴)

۶۸- یک شرکت برای تولید x کالا، $C(x) = 2000 + 40x$ تومان هزینه می‌کند و هر کالا را ۱۲۰ تومان می‌فروشد، به‌ازای تولید چه تعداد

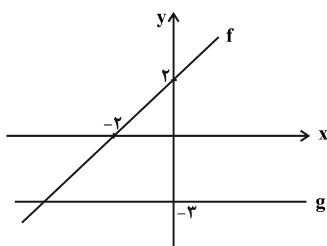
کالا به نقطه‌ی سر به‌سر خود می‌رسد؟

- ۴۰ (۴)   ۲۵ (۳)   ۱۵ (۲)   ۱۰ (۱)

۶۹- نمودار تابع خطی $y = 2x - 1$ با دامنه‌ی $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 3\}$ شبیه کدام گزینه است؟

۷۰- با توجه به نمودارهای توابع خطی f و g ، حاصل $f(1) \times g(-1)$ کدام است؟

- ۸ (۱)
-۸ (۲)
۹ (۳)
-۹ (۴)

اقتصاد

بازار سرمایه / رشد، توسعه و
پیشرفت / فقر و توزیع درآمد
پخش (۲) فصل (۳) و پخش (۳) فصل
(۱) و (۲)
صفحه‌ی ۷۱ تا ۸۸
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۷۱- کدام گزینه در خصوص بازار بورس و انواع آن نادرست است؟

- (۱) به‌طور کلی به مکانی که کار قیمت‌گذاری و خرید و فروش برخی از کالاها و اوراق بهادار در آن‌جا انجام می‌گیرد، «بورس» می‌گویند.
- (۲) بورس کالا محل مبادلات کاغذی آن کالا است و کالایی در آن مبادله نمی‌شود.
- (۳) در مباحث اقتصادی منظور از بورس اوراق بهادار، ارتباط مجموعه‌ی سرمایه‌گذاران و بنگاه‌های اقتصادی است و نه ضرورتاً، مکان خاصی که به اصطلاح «بورس اوراق بهادار» نامیده می‌شود.
- (۴) در بورس‌های کالا بیش‌تر کالاهای واسطه‌ای و مواد خام و اولیه و برخی مواد شیمیایی مورد معامله قرار می‌گیرد.

۷۲- صاحبان سهام به نسبت ... ، مالک و در سود و زیان شرکت سهام می‌شوند. و اوراق مشارکت به چه منظوری در کشور منتشر می‌شود؟

- (۱) مشارکتی که در شرکت دارند - تأمین اعتبار پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی
- (۲) سهامی که خریدند - تأمین اعتبار طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی در کشور
- (۳) مشارکتی که در شرکت دارند - تأمین اعتبار طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی در کشور
- (۴) سهامی که خریدند - تأمین اعتبار پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی

۷۳- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) بورس چگونه زمینه جمع‌آوری و به‌کارگیری سرمایه‌های مالی را فراهم می‌آورد؟ (ب) فعالیت‌های بازار سرمایه با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار چه تأثیری بر اقتصاد جامعه می‌گذارد؟

- (۱) الف) از طریق جذب و به‌کارانداختن سرمایه‌های راکد، (ب) تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.
- (۲) الف) از طریق برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه، (ب) در کاهش نرخ تورم تأثیر می‌گذارد.
- (۳) الف) از طریق جذب و به‌کارانداختن سرمایه‌های راکد، (ب) در کاهش نرخ تورم تأثیر می‌گذارد.
- (۴) الف) از طریق برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه، (ب) تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

۷۴- چند مورد از عبارات زیر درخصوص مفهوم رشد صحیح است؟

الف) رشد صرفاً به‌معنای افزایش تولید است بنابراین مفهومی کمی - کیفی است.

ب) هرگاه کشوری اقدام به بهبود وضعیت مردم در مواردی مانند برخورداری از امکانات آموزشی، بهبود توزیع درآمد و کاهش فقر کرد، می‌گوییم در مسیر رشد گام برداشته است.

- ج) اگر می‌خواهیم نرخ رشد کشوری را در طی زمان بررسی کنیم، باید شاخص‌ها به قیمت جاری محاسبه شوند.
- د) بهترین معیار برای سنجش رشد، میزان تغییرات شاخص‌های تولید کل یک جامعه و یا نرخ رشد آن‌هاست.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۵- کشورهای «موزامبیک - چین - قطر - نروژ» را در نظر بگیرید.

الف) «تولید ناخالص داخلی سرانه سالانه به قیمت‌های سال ۲۰۱۱» در قطر و «نرخ باسواد بزرگسالان» در نروژ کدام است؟

ب) کدام گزینه در رابطه با این کشورها نادرست است؟

- (۱) الف) ۱۲۷۵۶۲ دلار - حدود ۱۰۰ درصد، (ب) چین با داشتن یک ماده گرانبهای معدنی و صادرات زیادی از آن، امکان دستیابی به درآمد سرانه زیاد را دارد.
- (۲) الف) ۶۲۴۴۸ دلار - ۹۵/۱ درصد، (ب) نروژ با نداشتن درآمد سرانه نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد.
- (۳) الف) ۶۲۴۴۸ دلار - ۹۵/۱ درصد، (ب) همواره می‌توان در مورد این کشورها از درآمد سرانه به عنوان معیاری برای سنجش «توسعه» نیز استفاده کرد.
- (۴) الف) ۱۲۷۵۶۲ دلار - حدود ۱۰۰ درصد، (ب) «نرخ باسواد بزرگسالان» در موزامبیک، ۵۰/۶ درصد است.

از جدول‌های کتاب و مبحث پیشرفت در این آزمون سؤال طرح شده است. آشنایی با این مطالب به دانش‌آموزان کمک خواهد کرد.

۷۶- عبارات زیر به ترتیب از نظر صحیح و غلط بودن در چه وضعیتی قرار دارند؟

- (الف) در سال ۲۰۱۵ تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس بیش از ۷۰۶۷۵ دلار بوده است.
 (ب) اقتصاددانان برای مقایسه بهتر کشورها و روند تغییرات آن‌ها تنها به شاخص‌های توسعه توجه دارند.
 (ج) الگوهای توسعه به طور معمول به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها و هم‌چنین به تاریخ، فرهنگ، باورها و ارزش‌های اجتماعی آن‌ها توجه لازم را ندارند.
 (د) مواردی چون دسترسی به ارتباطات و فناوری اطلاعات، مالکیت، وضعیت فساد و مبارزه با آن و ... در شاخص توسعه انسانی مورد توجه متخصصان قرار می‌گیرد.
 (ه) تفاوت و شکاف عمیق بین کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته به هیچ‌وجه به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمامی شاخص‌های توسعه (البته با درجات متفاوت) وجود دارد.

(۱) غ - غ - ص - غ - ص - ص
 (۲) ص - غ - غ - ص - ص - ص
 (۳) غ - غ - ص - ص - ص - غ
 (۴) غ - غ - ص - غ - غ - ص

۷۷- جدول‌های زیر مبین چگونگی توزیع درآمد در دو کشور فرضی A, B در سال ۲۰۱۳ میلادی می‌باشند.

- (الف) اگر سهم دهک هفتم در کشور B دو برابر سهم دهک دوم آن باشد، به ترتیب سهم دهک‌های هفتم و دوم در این کشور چند درصد است؟
 (ب) وضعیت توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب‌تر است؟

(الف (۱ - ۵، ب) A (۲ الف (۱۰ - ۵، ب) B (۳ الف (۱۲ - ۶، ب) A (۴ الف (۱۲ - ۶، ب) B

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور B مربوط به سال ۲۰۱۳ میلادی	
۴	سهم دهک اول
۴	سهم دهک دوم
۶	سهم دهک سوم
۷	سهم دهک چهارم
۹	سهم دهک پنجم
۹	سهم دهک ششم
۴	سهم دهک هفتم
۱۲	سهم دهک هشتم
۱۴	سهم دهک نهم
۲۴	سهم دهک دهم
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور A مربوط به سال ۲۰۱۳ میلادی	
۳	سهم دهک اول
۴	سهم دهک دوم
۵	سهم دهک سوم
۶	سهم دهک چهارم
۷	سهم دهک پنجم
۸	سهم دهک ششم
۱۰	سهم دهک هفتم
۱۲	سهم دهک هشتم
۱۸	سهم دهک نهم
۴	سهم دهک دهم
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

۷۸- معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص ... و ... می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به دست آورد.

- (۱) تولید ناخالص ملی، افزایش بی‌رویه جمعیت
 (۲) تولید خالص داخلی، عدم رعایت حقوق بشر
 (۳) درآمد ملی، رعایت نکردن مسائل بهداشتی و درمانی
 (۴) درآمد سرانه، میزان نابرابری در توزیع درآمد

۷۹- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- (الف) چگونه می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم‌درآمد را کاهش داد؟
 (ب) رفاه اجتماعی چگونه تحقق می‌یابد؟

- (۱) الف) توزیع مجدد درآمد با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، (ب) با از بین رفتن فقر نسبی در جامعه
 (۲) الف) از طریق توانمندسازی افراد و مولد کردن آن‌ها، (ب) با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها
 (۳) الف) توزیع مجدد درآمد با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، (ب) با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها
 (۴) الف) از طریق متعادل‌سازی و افزایش نرخ مالیات، (ب) با از بین رفتن فقر نسبی در جامعه

۸۰- اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را در مردم تقویت می‌کند و انسجام و همکاری بیش‌تری در اجرای برنامه‌های ... پدید می‌آورد. هرگونه سرمایه‌گذاری در زمینه آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی انسان به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن ... منجر می‌شود. کاهش فقر و ... می‌تواند انگیزه همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند.

- (۱) رشد و توسعه - افزایش منابع ملی - توانمندسازی افراد
 (۲) توسعه - افزایش درآمد ملی - توزیع عادلانه درآمدها
 (۳) رشد و توسعه - افزایش منابع ملی - توزیع عادلانه درآمدها
 (۴) توسعه - افزایش درآمد ملی - توانمندسازی افراد

۸۱- ویژگی سبکی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) گردون نقاب صبح به عمدا برافکند / راز دل زمانه به صحرا برافکند (کاربرد ردیف فعلی دشوار)
- (۲) این قطعه کنم به مدح، تضمین / که استاد منم، سخنوران را (رواج مفاخره)
- (۳) تا به دست آورده‌اند از جام و می صبح و شفق / زیر پای ساقیان گنج روان افشاندند (رواج لغات ترکی و مغولی)
- (۴) توبه را طره‌وار سر ببرید / عقل را زلف‌وار تاب دهید (کاربرد بیش‌تر آرایه‌های ادبی)

۸۲- در همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ... حذف فعل به قرینه یافت می‌شود.

- (۱) عیش عهد جوانی طراوتی داشت و طیش عهد کودکی، حلاوتی.
- (۲) صحیفه‌ای از آن اوراق می‌نوشتیم تا رسیدیم به جماعتی بسیار و خلقی بی‌شمار.
- (۳) این جهان خانه‌ی خداست و فرش وی زمین است و چراغ وی ماه.
- (۴) تفاوت میان هند و روم، باهر (آشکار) و تباین میان ترک و زنگ، ظاهر است.

۸۳- کدام گزینه در مورد نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم نادرست است؟

- (۱) دلایل عمده‌ی توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی، گسترش عرفان و تصوف و شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت‌یافته در خراسان و عراق است.
- (۲) در این دوره، از دید سبک نثر فارسی به شیوه‌ای از نثر می‌رسیم که می‌توان آن را نثر موزون نامید. ویژگی اصلی این نثر به‌کارگیری سجع است. نثر موزون با بهره‌گیری از جمله‌های کوتاه، خود را به شعر نزدیک می‌کند.
- (۳) خواجه عبدالله انصاری نثر موزون را به کمال رساند؛ آن چنان که می‌توان آثار وی را سرآمد نثرهای موزون فارسی شمرد و بر کتاب‌های بعد از خود نیز تأثیر گذاشت.
- (۴) نثر مصنوع که در آن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون از عربی و اصطلاحات علمی به‌کار می‌رود، در قرن پنجم رواج می‌یابد و در همین قرن به کمال می‌رسد.

۸۴- با توجه به کالبد شکافی نثر، کدام گزینه در نثر زیر وجود ندارد؟

«یکی را از ملوک عجم حکایت کنند که دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند و از کربت جورش راه غربت گرفتند. چون رعیت کم شد، ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزانه تهی ماند و دشمنان زور آوردند.»

- (۱) آوردن توصیف‌های فراوان
- (۲) استفاده از نثر داستانی، تمثیلی
- (۳) حذف دو فعل به قرینه
- (۴) کاربرد لغات مهجور عربی

۸۵- در همه‌ی ابیات به‌جز بیت گزینه‌ی ... یکی از ویژگی‌های زبانی و ادبی سبک عراقی یافت می‌شود.

- (۱) اگر کسی بگرفتی به زور و جهد شرف / به عرش بر بنشستی به سرکشی نمرد
- (۲) مرا چشمی است خون‌افشان ز دست آن کمان‌ابرو / جهان بس فتنه خواهد دید از آن چشم و از آن ابرو
- (۳) گر بی‌وفایی کردمی یرغو بقا آن بردمی / کان کافر اعدا می‌کشد وین سنگ‌دل احباب را
- (۴) طریق عشق طریقی عجب خطرناک است / نعوذ بالله اگر ره به مقصدی نبری

برای پی‌بردن به ویژگی‌های سبکی شعر و نثر در هر سؤال، ابتدا آن را به دقت بخوانید. فهم درست اشعار و نثرها، شما را به پاسخ صحیح می‌رساند.

۸۶- در کدام گزینه نکته‌ای نادرست بیان شده است؟

- (۱) ناصر خسرو و سنایی از شاعرانی هستند که در دوره‌ی دوم از حیات شعری خود از دربارها کناره گرفتند.
- (۲) تحوّل‌ی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- (۳) خاقانی و نظامی از شاعرانی هستند که در شمال غرب ایران، سبک شعر فارسی را از آنچه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آن رایج بود، متمایز ساختند.

(۴) عطار و مولوی از جمله شاعرانی هستند که پیش از دیگر شاعران به تصوّف و عرفان روی آوردند.

۸۷- با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی، کدام بیت مربوط به این سبک نیست؟

- (۱) خوش باش که خوش نهاد باشد صوفی / از باطن خویش شاد باشد صوفی
- (۲) لیک آن زهدی که مطلوب خداست / زهد هر کس نیست زهد اولیاست
- (۳) اگر گوهر تن بود با نژاد / جهان زو شود شاد او نیز شاد
- (۴) دین احمد دین پاکان خداست / خود به دین دیگران کفر و بلاست

۸۸- کدام گزینه جاهای خالی عبارت زیر را کامل می‌کند؟

«تا حدود نیمه‌ی دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، سخن شاعرانی چون ... یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است.

... و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند. ... از جمله شاعران حوزه‌ی عراق عجم است.»

- (۱) سنایی - انوری - ناصر خسرو
- (۲) انوری - عطار - کسایی مروزی
- (۳) ناصر خسرو - انوری - جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی
- (۴) ناصر خسرو - سنایی - مولوی

۸۹- کدام گزینه درباره‌ی سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی نادرست است؟

- (۱) منظور از عاطفه، حالتی روحی - روانی است که شاعر رویداد حادثه‌ای را در خویش احساس می‌کند و می‌کوشد دیگران را با خود در این احساس، همراه سازد.
- (۲) پس از وزن، مهم‌ترین و موثرترین عامل، عاطفه است. بدون وزن کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- (۳) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌کند.
- (۴) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیله‌ی ادراک وزن، حواس ماست.

۹۰- در بیت کدام گزینه، شاعر، از وزنی ضربی برای بیان محتوایی تعلیمی بهره برده است؟

- (۱) تحمل چو زهرت نماید نخست / ولی شهید گردد چو در طبع رست
- (۲) بدان تیز زهرآگون خنجرش / همی کرد چاک آن کیانی برش
- (۳) ز تنگی چنان شد که چاره نماند / سپه را همی پود و تاره نماند
- (۴) سواری چو من پای بر زین نگاشت / کسی تیغ و گرز مرا بر نداشت

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور

سپیده‌دم تمدن ایرانی

ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان

درس (۷) تا پایان درس (۹)

صفحه‌ی ۶۲ تا ۸۹

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۹۱- ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی خاص خود در ... آسیا، پل ارتباطی میان ... جهان باستان محسوب می‌شد و از دیگر مناطق ایران به‌ویژه از ... ابزارهای سنگی مختلف با قدمت کمتری به‌دست آمده است.

- (۱) جنوب غربی - شمال و جنوب - پایکوه‌ها
(۲) غرب - شرق و غرب - پایکوه‌ها
(۳) جنوب غربی - شرق و غرب - غارها
(۴) غرب - شمال و جنوب - غارها

۹۲- سابقه حضور انسان در فلات ایران به چه دورانی باز می‌گردد و اقدام ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس در شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن جانوران به منزله چیست و کدام مناطق از مراکز عمده تولید و صدور سنگ صابون است؟

- (۱) پارینه سنگی قدیم - ورود انسان از دوره شکار به دوره تولید خوراک - تل ابلیس
(۲) به‌طور دقیق مشخص نیست - ورود انسان از دوره گردآوری خوراک به دوره یک‌جانشینی - جیرفت
(۳) پارینه سنگی - ورود انسان از دوره گردآوری خوراک به دوره شکار - تپه‌زاغه
(۴) به‌طور دقیق مشخص نیست - ورود انسان از دوره تولید خوراک به دوره یک‌جانشینی - تپه یحیی

۹۳- چرا در تاریخ ایران، داریوش بزرگ از اهمیت و شهرت فوق‌العاده‌ای برخوردار است؟

- (۱) سرکوب فتنه گوماثه مغ و فرونشاندن شورش‌های داخلی
(۲) برقراری آرامش و ایجاد امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی
(۳) لشکرکشی به مناطق دور دست شمال دریای سیاه و جنوب روسیه برای دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی
(۴) ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی

۹۴- کدام گزینه به‌ترتیب پاسخ صحیحی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) برجسته‌ترین منابع نوشتاری عهد باستان کدام است؟

ب) حفظ سینه به سینه مطالب در طی هزاره‌ها، چه پیامدهایی در پی داشت؟

پ) قبل از آغاز به‌کار کاوش‌های باستان‌شناسی، درک ایرانیان از تمدن خود چگونه بوده است؟

ت) در کدام دوره محققان اروپایی به واسطه نوشته‌های مورخان یونانی و رومی آگاهی‌هایی درباره دوره باستان در اختیار داشتند؟

- (۱) کتاب‌های تاریخی نوشته شده توسط مورخان یونانی نظیر هرودت - شعور و آگاهی ایرانیان را افزایش داد - از شناخت امروزه به مراتب بیشتر بود - دوره قاجاریه
(۲) کتاب‌های دینی زرتشتیان، یهودیان و سایر ادیان و متون ادبی و کهن - توجه و گرایش محققان به تاریخ افزایش یافت - ترکیبی از افسانه و واقعیت بوده است - دوره صفویه
(۳) وقایع دوران فرمانروایی شاهان، کتاب‌های تاریخی درباره اوضاع اقتصادی و تشکیلات اداری ادوار باستانی - پا به عرصه نهادن وقایع‌نویسان و مورخان جدید - توأم با اسطوره و وقایع پهلوانی - دوره قاجاریه
(۴) سنگ‌نوشته‌ها، گل‌نوشته‌ها و سالنامه‌ها - لزوم ثبت و نگارش را در درجه اهمیت کمتری قرار داد - از آگاهی و شناخت امروزه به مراتب متفاوت‌تر بود - دوره صفویه

۹۵- کدام گزینه به‌ترتیب پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) در زمان کدام شاه هخامنشی مصر دوباره ضمیمه قلمرو آنان شد؟

ب) چرا داریوش اول تصمیم به تنبیه آتنی‌ها گرفت؟

ج) اسکندر پس از شکست هخامنشیان، ابتدا کدام‌یک از پایتخت‌های هخامنشیان را تسخیر کرد؟

د) به واسطه کدام اقدام شاهان هخامنشی ایرانیان به تأثیرگذارترین مردم در جهان متمدن و شناخته شده آن روزگار تبدیل شدند؟

- (۱) کمبوجیه - شورش یونانیان در غرب - تخت جمشید - آیین کشورداری و فنون سیاست
(۲) اردشیر دوم - ناخشنودی آتنی‌ها از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی - سارد - ساخت بناهای باشکوه و ابداع هنرهای جهانی
(۳) خشایارشا - جنگ آتنی‌ها با آسیای صغیر - هگمتانه - شیوه‌های عمرانی و اقتصادی
(۴) اردشیر سوم - تشویق یکی از شهرهای آسیای صغیر به نام «میلتوس» توسط آتنی‌ها بر شورش علیه هخامنشیان - شوش - تدبیر و سیاست شاهان هخامنشی

۹۶- به ترتیب پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) تصویر روبه‌رو نشان‌دهنده‌ی کدام پیکره است؟

(ب) سرزمین اصلی ایلامیان شامل چه مناطقی بوده است؟

(ج) چرا فرمان‌روایان سومری و اکدی به‌طور پیاپی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند؟

(۱) پیکره الهه ناروندی - جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی - زیرا اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود.

(۲) پیکره ملکه نیپیر آسو - فلات ایران و مناطق کوهستانی نواحی شمالی و غربی ایران - زیرا اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود.

(۳) پیکره الهه ناروندی - جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی - زیرا اندیشه کشورگشایی در آن زمان میان فرمان‌روایان سومری و اکدی رواج داشته است.

(۴) پیکره ملکه نیپیر آسو - فلات ایران و مناطق کوهستانی نواحی شمالی و غربی ایران - زیرا اندیشه کشورگشایی در آن زمان میان فرمان‌روایان سومری و اکدی رواج داشته است.

۹۷- کدام گزینه به محتوای پنج ستون از سنگ نوشته بیستون اشاره دارد و نوشته‌های چه مورخان تا دویست سال پیش به‌عنوان منبع اصلی

مطالعه و شناخت تاریخ ایران باستان محسوب می‌شده است و کتاب «شهرستان‌های ایران‌شهر» حاوی چه موضوعی است؟

(۱) حاوی اطلاعاتی از تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران تا اواخر حکومت ساسانی است - مورخان یونانی و رومی مانند هرودت - کتابی به زبان اشکانی و آمیخته با افسانه و اسطوره درباره شاپور یکم

(۲) شرح دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون است - مورخان مسلمان قرون نخستین هجری مانند طبری و دینوری - رساله‌ای به زبان پهلوی در موضوع جغرافیای تاریخی شهرهای ایران در دوره ساسانی

(۳) اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه شده است - مورخان قرون نخستین هجری مانند مسعودی و دینوری - رساله‌ای به زبان پهلوی در موضوع تاریخ جغرافیایی ایران در دوره سامانیان

(۴) شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان - مورخان یونانی و رومی مانند هرودت - کتابی مربوط به اواخر دوره ساسانیان که با افسانه آمیخته شده و درباره اردشیر یکم است.

۹۸- به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تمدن ایلام نادرست است و جنگ‌های ایران و یونان در دوره‌ی کدام حکومت اتفاق افتاد؟

(۱) حکومت و تمدن ایلام، همواره با همسایگان بین‌النهرینی خود مانند سومریان، اکدی‌ها و آشوریان ارتباط تنگاتنگ سیاسی، فرهنگی و تجاری داشت - سلوکیان (۲) در قلمرو ایلام، شهرنشینی رونق داشت، شوش در مرکز جلگه خوزستان یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود. - هخامنشیان

(۳) حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر سومریان در قرن ۷ ق. م دچار انحطاط و فروپاشی شد - سلوکیان

(۴) شهر بزرگ و آباد شوش در قلمرو ایلام که در نتیجه یورش آشوربانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله سلوکیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت - هخامنشیان

۹۹- کدام عبارت‌ها در ارتباط با کوروش هخامنشی درست است؟

(الف) پس از مرگ مشکوک کمبوجیه، اردشیر یکم، که از شاخه‌های دیگر خاندان هخامنشی بود، مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست.

(ب) کوروش با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ را از میان برداشت و پادشاهی هخامنشیان را بنیان نهاد.

(پ) کوروش فرمان داد تا ماجرای فتح صلح‌آمیز بابل را بر لوحی استوانه‌ای از گل رس به زبان فارسی بنویسند، این لوح هم اکنون در موزه بریتانیا در لندن نگهداری می‌شود.

(ت) کوروش مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکرکشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت - شهرهای آنجا را شکست داد و شهر ثروتمند سارده، پایتخت لیدی و قسمتی از آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.

(۱) الف و ب (۲) ب و پ (۳) پ و ت (۴) ب و ت

۱۰۰- به ترتیب صحیح و غلط بودن گزاره‌های زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) عده‌ای از مورخان احتمال می‌دهند که اقوام هند و اروپایی، نخست در علفزارهای واقع در شمال شرق فلات ایران و جنوب روسیه در حوالی دریاچه آرال می‌زیسته‌اند.

(ب) قبایل گوناگون ماد از جمله اقوام آریایی بودند که در بخش وسیعی از مناطق غربی و مرکزی ایران استقرار یافتند و در کنار بومیان ساکن این مناطق به زندگی پرداختند.

(ج) آستیاگ، پسر و جانشین هووخشتر لیاقت و درایت پدر را نداشت و دوران طولانی سلطنت خود را صرف خوشگذرانی و گردآوری ثروت کرد.

(د) یکی از نوادگان هخامنش، به نام داریوش، که بر آستان حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی را که از سلطه مادی‌ها ناراضی بودند، متحد کرد.

(۱) ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص (۳) ص - ص - ص (۴) غ - غ - غ - ص

جغرافیای ایران

آب و هوای ایران

منابع آب ایران

درس (۵) و (۶)

صفحه‌ی ۳۳ تا ۵۸

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۰۱- با توجه به اینکه دما در شهر تهران که در ارتفاع ۱۲۰۰ متری قرار دارد ۱۰ درجه سانتی‌گراد و در

قله‌ای که در کنار آن واقع شده است ۸- درجه سانتی‌گراد می‌باشد، ارتفاع این قله چند متر است؟

(۱) ۴۲۰۰ متر

(۲) ۲۷۰۰ متر

(۳) ۳۴۰۰ متر

(۴) ۳۲۰۰ متر

۱۰۲- کدام گزینه در ارتباط با دریاچه‌های استان فارس درست است؟

(الف) دریاچه پریشان و نیریز هر دو فصلی هستند.

(ب) دریاچه مهارلو و فامور هر دو دائمی هستند.

(پ) دریاچه نیریز و فامور هر دو دائمی هستند.

(ت) دریاچه نیریز در غرب فارس واقع شده است.

(ث) دریاچه پریشان همان دریاچه فامور است.

(۱) ب و ث (۲) پ و ت (۳) الف و ت (۴) ب و ت

۱۰۳- پاسخ سوالات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) در کشور ما با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها در چه صورت مقدار آب رودها بیش تر می‌شود؟

(ب) در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک، کدام کانون‌های آبگیر شکل می‌گیرد؟

(پ) در ایران بیش تر بارش‌ها در چه زمانی صورت می‌گیرد؟

(ت) کدام حوضه آبریز در شمال شرق کشورمان قرار دارد؟

(۱) هر چه از شرق به سمت غرب کشور برویم - فصلی - اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل زمستان - حوضه آبریز قره‌قوم

(۲) هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم - فصلی - اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار - حوضه آبریز دریای خزر

(۳) هر چه از شرق به سمت غرب کشور برویم - اتفاقی - اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار - حوضه آبریز قره‌قوم

(۴) هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم - اتفاقی - اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل زمستان - حوضه آبریز دریای خزر

۱۰۴- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

(الف) طول خلیج فارس حدود ۸۰۰ کیلومتر است.

(ب) دریای عمان از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است.

(پ) عمق بسیار خوب دریای عمان برای عبور کشتی‌های تجاری بسیار مناسب است.

(ت) چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران در شمال غرب دریای عمان قرار دارد.

(ث) آلایندگی‌های شیمیایی شامل مواد آلی، معدنی و رادیواکتیو، دریاها را تهدید می‌کنند.

(۱) ص - غ - ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص - غ

۱۰۵- عبارت «گرم‌تر و سبک‌تر شدن هوای مجاور سطح زمین از لایه‌هایی که امکان صعود و جابه‌جایی هوا به سمت بالا را فراهم می‌آورد» مربوط به

کدام شرایط دمایی است و با توجه به تقسیمات آب و هوایی ایران، کدام یک از ویژگی‌های معماری با نوع آب و هوای متناسب در مقابل آن

همخوانی دارد؟

(۱) شرایط وارونگی دما - پنجره‌های کوچک با سایبان (گرم و شرجی) - استفاده از بادگیر (گرم و شرجی)

(۲) شرایط عادی دما - انطباق جهت ساختمان با نسیم ساحل و دریا (گرم و شرجی) - بهره‌گیری از جهت آفتاب در بنا (کوهستانی)

(۳) شرایط وارونگی دما - پنجره‌های کوچک با سایبان (معتدل خزری) - دادن شکل گنبدی به بنا (گرم و شرجی) - استفاده از پایه‌های چوبی برای ساختمان

(معتدل خزری)

(۴) شرایط عادی دما - استفاده از خاک و گِل که ظرفیت حرارتی زیادی دارند (گرم و خشک) - استفاده از بادگیر (گرم و شرجی)

در درس ۵، آب و هوای ایران، مبحث موقعیت جغرافیایی، از مباحث مهم و کلیدی این درس است. به‌ویژه مناطق کم‌فشار و پرفشار و گردش عمومی هوا که در سال یازدهم هم به آن پرداخته خواهد شد. این مبحث را با دقت بیشتری مطالعه کنید.

۱۰۶- کدام گزینه از دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه نیست و عمیق‌ترین نقطه دریاچه ارومیه در ... آن است.

(۱) تغییر در میزان آب ورودی به دریاچه - جنوب شرقی

(۲) گرم شدن عمومی هوا - جنوب غربی

(۳) عدم تغییر در چرخه آب دریاچه - شمال غربی

(۴) حفر بی‌رویه چاه‌ها - شمال شرقی

۱۰۷- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) در نقشه‌های خارجی، نام دریای خزر چیست؟

ب) طولانی‌ترین رود از سمت جنوب غرب که به دریای خزر می‌ریزد، کدام است؟

پ) با توجه به نمودار توزیع مصرف آب در ایران، چند درصد از آب ایران، در مصارف شهری و روستایی استفاده می‌شود؟

ت) دریای خزر از چه طریقی به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است؟

(۱) هیرکانی - اترک و گرگان - ۶٪ - از طریق راه دُن - ولگا

(۲) دیلم - اترک و ارس - ۹۲٪ - از طریق ولگا - اورال

(۳) کاسپین - کورا و ارس - ۶٪ - از طریق راه دُن - ولگا

(۴) مازندران - سفیدرود و کورا - ۹۲٪ - بندر چابهار به نوشهر

۱۰۸- به چه دلیل در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و مهمترین کمربندهای خشک و

بیابانی کره زمین در اثر چه عاملی به وجود آمده است؟

(۱) به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا - عامل پرفشار جنب حاره‌ای

(۲) به دلیل فشار زیاد و صعود هوا - نزدیکی و دوری از دریاها و منابع رطوبتی

(۳) به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا - نزدیکی و دوری از دریاها و منابع رطوبتی

(۴) به دلیل فشار زیاد و صعود هوا - عامل پرفشار جنب حاره‌ای

۱۰۹- به ترتیب مهمترین سامانه بارشی در ایران، کدام است و کدام گزینه درباره ویژگی‌های «آب و هوای گرم و خشک» و «کوهستانی» نادرست است؟

(۱) توده هوای مرطوب غربی - آب و هوای گرم و خشک: بارش کم و تبخیر و تعرق زیاد

(۲) توده‌های مرطوب موسمی - آب و هوای کوهستانی: افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع

(۳) توده هوای مرطوب غربی - آب و هوای گرم و خشک: اختلاف کم دما و فقر پوشش گیاهی

(۴) توده‌های مرطوب موسمی - آب و هوای کوهستانی: میانگین دمای پایین و بارندگی اندک

۱۱۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با توده‌های هوایی که وارد ایران می‌شوند، نادرست است؟

(۱) توده‌های هوای گرم و خشک: در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

(۲) توده‌های هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

(۳) توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره سرد از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

(۴) توده هوای مرطوب غربی: رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.

جامعه‌شناسی [۱]

پیامدهای جهان اجتماعی
ارزیابی جهان‌های اجتماعی
هویت
درس (۶) تا پایان درس (۸)
صفحه‌ی ۳۸ تا ۶۶
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۱۱۱- کدام گزینه عبارات زیر را از حیث صحیح و غلط بودن به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) جهان اجتماعی که با آگاهی انسان پدید می‌آید از آنجایی که با کنش انسانی تحقق می‌یابد، پیامدهای آن وابسته به اراده‌ی تک تک افراد است.

(ب) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی خواهد ماند.

(پ) پیامدهای پدیده‌های اجتماعی هیچ فرصت و محدودیتی را برای انتخاب‌های بعدی فراهم نمی‌کند.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص (۳) غ - ص - غ (۴) ص - غ - ص

۱۱۲- در کدام گزینه ویژگی‌های هویتی هر یک از موارد زیر به ترتیب و به درستی آمده است؟

(الف) دختر بودن (ب) ایرانی بودن (پ) کارمند بودن (ت) وقت شناس بودن

(۱) انتسابی - فردی - فردی - ثابت (۲) اکتسابی - فردی - اجتماعی - ثابت

(۳) انتسابی - اجتماعی - اجتماعی - فردی (۴) اکتسابی - اجتماعی - فردی - متغیر

۱۱۳- کدام گزینه جاهای خالی عبارت‌های زیر را به ترتیب و به درستی کامل می‌کند؟

(الف) ما در شکل‌گیری بعضی ویژگی‌های هویتی مانند ... نقشی نداریم.

(ب) هویت با نوعی ... همراه است.

(پ) آن‌چه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود ... را تشکیل می‌دهد.

(ت) فرد بدون ... نمی‌تواند برخی ویژگی‌ها را داشته باشد.

(۱) مهربان بودن - تمایز بین فرد با دیگران - خودآگاهی فردی - عضویت در گروه‌های اجتماعی

(۲) زمان و مکان تولد - احساس مثبت یا منفی - هویت فرد - ارتباط با دیگران

(۳) دختر یا پسر بودن - تمایز بین فرد با دیگران - هویت فرد - کنش انسانی

(۴) زودرنج بودن - احساس مثبت یا منفی - خودآگاهی فردی - صفات مثبت اخلاقی

۱۱۴- در رابطه با کنش و فعالیت انسان‌ها و تفاوت آن با رفتارهای حیوانات، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) انسان پس از ساختن خانه ناچار می‌شود بر اساس جبر محیطی، تابع شرایط محیط جغرافیایی باشد.

(۲) انسان پس از ساختن خانه ناچار می‌شود متناسب با شرایط خانه در شیوه زندگی خود تغییر ایجاد کند.

(۳) جهان اجتماعی هم‌چون ساختمانی است که انسان می‌سازد ولی رفتار و زندگی او را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد.

(۴) انسان‌ها در جهان اجتماعی کنش‌گری فعال نیستند و از بسط جهان موجود جلوگیری می‌کنند.

۱۱۵- به ترتیب ارزیابی جهان‌های اجتماعی بر چه اساسی است و با کدام یک از پیامدهای زیر می‌توان جهان اجتماعی را ارزیابی کرد؟

(۱) آرمان‌ها و هنجارها - فرصت‌ها و محدودیت‌ها (۲) آرمان‌ها و ارزش‌ها - کنش فردی و کنش اجتماعی

(۳) آرمان‌ها و ارزش‌ها - فرصت‌ها و محدودیت‌ها (۴) نمادها و فرصت‌ها - هنجارها و ارزش‌ها

در مطالعه‌ی درس جامعه‌شناسی به خصوص دروسی که حجم مطالب بالایی دارند حتماً به جزئیات و موارد و نکات ریز توجه شود؛ چرا که این موارد برای طراحان بسیار جذاب است.

۱۱۶- به ترتیب شعر «من چو خود را زنده در عمری دراز / پی نبردم، مرده کی یابی تو باز» در ارتباط با چه مسئله‌ای می‌باشد و «ویژگی‌های

روانی و اخلاقی هم‌چون انضباط و تبرج» در ارتباط با کدام آرمان‌ها و ارزش‌ها صدق می‌کند؟

- (۱) خودآگاهی یا ناخودآگاهی هویت - معنوی
 (۲) هویت فردی و هویت اجتماعی - دنیوی
 (۳) خودآگاهی یا ناخودآگاهی هویت - دنیوی
 (۴) هویت فردی و هویت اجتماعی - معنوی

۱۱۷- به ترتیب به مجموعه ... و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند

و به عبارتی ... اعضای جهان اجتماعی نسبت به وضعیت مطلوب در عرصه‌های مختلف جامعه دلالت بر همان مفهوم آرمان اجتماعی می‌کند و تحقق اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت، به ... وابسته می‌باشند.

- (۱) عقاید - کنش - مشارکت اجتماعی
 (۲) اهداف - تصور - کنش‌های ما
 (۳) عقاید - تصور - علم به لایه‌های حق و باطل
 (۴) اهداف - کنش - رعایت ارزش‌ها در قلمرو واقعی

۱۱۸- به ترتیب آرمان‌های جهان اجتماعی در ... متبلور می‌شود و مرز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی براساس ... تغییر می‌کند، بنابراین

برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق ... زمینه تحقق بیش‌تر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

- (۱) کنش‌های اجتماعی - جانبداری مردم - تعلیم و تربیت
 (۲) عقاید و ارزش‌ها - تصور صحیح و مطلوب - کنش‌های اجتماعی
 (۳) کنش‌های اجتماعی - خواست و اراده مردم - تغییر نگرش اجتماعی (۴) ارزش‌ها - عمل مردم - تعلیم و تربیت

۱۱۹- به ترتیب هویت هر جهان اجتماعی براساس .... و ... آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و در ... هویت افراد را با علم، عدالت و تقوا

ارزیابی می‌کنند.

- (۱) عقاید، لایه‌های سطحی و لایه‌های عمیق - جوامع دنیوی
 (۲) قواعد، هنجارها و نمادهای - جامعه اسلامی
 (۳) قواعد، هنجارها و آرمان‌های - جوامع سرمایه‌داری
 (۴) عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - جامعه اسلامی

۱۲۰- به ترتیب کدام گزینه انواع واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی را نشان می‌دهد و ابزار مناسب شناخت این‌گونه عقاید و ارزش‌ها

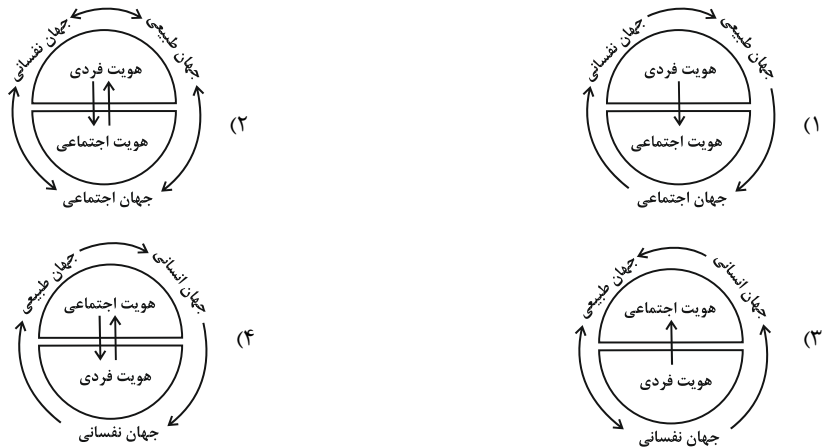
کدام‌اند؟

- (۱) حقیقی و واقعی - حس و تجربه
 (۲) حق و باطل - وحی و عقل
 (۳) حقیقی و واقعی - عقل و وحی
 (۴) حق و باطل - حس و تجربه

آزمون شاهد (گواه)

پاسخ دادن به این سؤالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

۱۲۱- با توجه به نسبت هویت فردی و اجتماعی و تعامل بخش‌های مختلف هویتی با هم کدام نمودار زیر درست است؟

۱۲۲- صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پیامبران و اولیای الهی درباره‌ی ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان سخن گفته‌اند.
- بخشی از هویت آگاهانه است؛ یعنی ما آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند.
- افراد بزرگسال خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای کودکان و دیگران می‌دانند و علت این امر را تأثیر محرک‌های محیطی می‌دانند.
- فیلسوفان، روان‌شناسان، انسان‌شناسان و جامعه‌شناسان درباره‌ی غفلت و فراموشی انسان‌ها از هویت واقعی خود نظریات متنوعی دارند.

۱) غ - ص - ص - غ   ۲) ص - غ - غ - ص   ۳) غ - غ - ص - غ   ۴) ص - ص - ص - غ

۱۲۳- کدام گزینه در رابطه با ابعاد هویت درست بیان شده است؟

- ۱) هویت فردی را با دو بخش جسمانی و نفسانی شناختیم.
- ۲) بعد جسمانی مربوط به بدن و عضویت فرد در جهان اجتماعی است.
- ۳) بعد نفسانی مربوط به نقش و ویژگی‌های روانی و اخلاقی است.
- ۴) بعد اجتماعی مربوط به نفس و عضویت ما در جهان اجتماعی است.

۱۲۴- در جهان متجدد تعامل انسان با طبیعت چگونه است؟

- ۱) هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیش‌تر از طبیعت انجام می‌دهد.
- ۲) به عنوان خلیفه خداوند، وظیفه عمران و آبادانی طبیعت را بر عهده دارد.
- ۳) حق ندارد مخالف خواست خداوند در جهان طبیعت تصرفاتی انجام دهد.
- ۴) به طبیعت به عنوان موجودی زنده نگاه می‌شود تا هرگونه دخل و تصرفی در آن مجاز باشد.

۱۲۵- کدام مورد درباره‌ی قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی نادرست است؟

- ۱) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یک‌دیگر گشوده شده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.
- ۲) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را شکل می‌دهند.
- ۳) اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.
- ۴) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه‌ی تحقق بیش‌تر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۱۲۶- عبارت «حقیقت هرچند خود ثابت است ولی در قلمروی واقعیت ثابت نبوده و تغییرپذیر است.» یعنی ...

- (۱) جامعه، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل را دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.
- (۲) حق یا باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها بر اساس آگاهی یا جهل، علاقه یا بی‌توجهی مردم جوامع مختلف نسبت به آن‌ها تعیین می‌شود.
- (۳) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، حقیقت را به عرصه‌ی واقعی وارد می‌کنند و اگر اعمال خود را براساس همان عقاید و ارزش‌ها سازمان دهند، حقیقت به حوزه‌ی فرهنگ آرمانی راه پیدا می‌کند.
- (۴) انسان به دلیل این که دارای اختیار است می‌تواند برخلاف آن‌چه واقعیت است، عمل کند.

۱۲۷- به ترتیب کدام یک از موارد زیر جزء عقاید و ارزش‌های باطل‌اند و آزادی انسان‌ها از همه‌ی بندها و زدودن موانع راه سعادت انسان‌ها و

ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه‌ی انسان‌ها جزء کدام دسته از عقاید محسوب می‌شوند و جوامع در چه شرایطی به سوی فرهنگ باطل گام برمی‌دارند؟

- (۱) نژادپرستی و برتر دانستن انسان‌ها نسبت به یک‌دیگر و پول‌پرستی - عقاید و آرمان‌هایی هستند که با تکامل نظام اجتماعی شکل می‌یابند - بینش و گرایش آن‌ها تغییری نکند.
- (۲) نژادپرستی و برتر دانستن یک قوم یا گروه خاص، استکبار و غلبه بر جوامع دیگر - عقاید و ارزش‌های حقیقی و درستی هستند که حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌کند - ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی نداشته باشند.
- (۳) پول‌پرستی و نژادپرستی و شرک، ناپسند بودن اسراف و تبذیر - عقاید و هنجارهای حقیقی و کاملی هستند که عقلانیت و درستی آن‌ها با تغییرات اجتماعی تغییر می‌کند - اعتقاد به مسائل دنیوی و اخروی وجود داشته باشد.
- (۴) برتری انسان‌ها نسبت به یک‌دیگر و بی‌احترامی به پدر و مادر - عقاید و هنجارها و نمادهای نظام اجتماعی که لایه‌های سطحی جامعه هستند - برنامه‌ریزان فرهنگی زمینه‌ی تحقق و ورود آرمان‌ها را به قلمرو واقعی جهان اجتماعی فراهم نیاورند.

۱۲۸- با توجه به جهان متجدد جملات کدام گزینه‌ها به ترتیب درست و نادرست‌اند و شعرهای «قوت افرنگ از علم و فن است / از همین آتش

چراغش روشن است» و «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است» به ترتیب کدام گزینه را تأیید می‌کنند؟

- (۱) در جهان متجدد اهداف دنیوی و معنوی به وسیله‌ی علوم تجربی تعقیب می‌شوند - در جهان متجدد آدمیان به مسائل دنیوی بیش از مسائل معنوی توجه می‌کنند - در جهان متجدد انسان‌ها از علوم تجربی استفاده می‌کنند - زدودن تقدس از جهان هستی
- (۲) افراد خواهان تسلط بر جهان متجدد اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند - فرهنگ جهان غرب آمیخته‌ای از فرهنگ سکولار و معنوی است - جهان متجدد روش عقلانی و وحیانی را از انواع علوم نمی‌داند - فرهنگ اساطیری مانع شکوفایی انسان‌ها می‌شود.
- (۳) آدمیان برای رسیدن به اهداف خود به هرگونه علم و روشی متوسل می‌شوند - در این جهان بخش اعظم قداست نادیده گرفته می‌شود - در جهان متجدد به پدیده‌های فراتجربی توجه کمتری می‌شود - عقلانیت ذاتی نسبت به عقلانیت ابزاری گسترش بیشتری می‌یابد.
- (۴) رواج کنش‌های حسابگرانه‌ی معطوف به دنیا عرصه را بر کنش‌های عاطفی تنگ می‌کند - در جهان متجدد آدمیان از هر علمی یا همه‌ی علوم برای رسیدن به اهداف خود بهره می‌برند - در این جهان آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی استفاده می‌کنند - جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده و هیچ قداستی ندارد.

۱۲۹- کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های «فرهنگ سکولار» نمی‌باشد؟

- (۱) فرهنگی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن مربوط به این جهان و فرهنگ دنیوی است.
- (۲) فرهنگی که در آن جهان دیگر انکار می‌شود و یا در محدوده‌ی منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.
- (۳) فرهنگی که جغرافیای هستی را فراتر از جغرافیای طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه‌ی معنویات، مقدس می‌گرداند.
- (۴) فرهنگی که همه‌ی ظرفیت‌ها و استعدادها را در خدمت این جهان به کار می‌گیرد و ظرفیت‌های معنوی انسان‌ها را نادیده می‌انگارد.

۱۳۰- به ترتیب به سطحی از عقلانیت که درباره‌ی آرمان‌ها، ارزش‌ها و اهداف زندگی بشر به داوری می‌پردازد و داوری به تمایلات افراد و

گروه‌های متفرق سپرده می‌شود، چه می‌گویند؟ و در این نوع عقلانیت به چه نوع علمی بها داده می‌شود؟

(۱) عقلانیت ابزاری - علوم تجربی	(۲) عقلانیت ذاتی - علوم تجربی
(۳) عقلانیت ذاتی - علوم انسانی	(۴) عقلانیت ابزاری - علوم انسانی

۱۳۱- کدام عبارت درباره‌ی تمثیل و استدلال تمثیلی نادرست است؟

منطق

اقسام استدلال و کاربردهای آن

قضیه‌ی حملی

درس (۵) و (۶)

صفحه‌ی ۳۳ تا ۲۵

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

(۱) در علوم مختلف، از مشابهت و تمثیل برای توضیح بهتر مطالب استفاده می‌شود.

(۲) مشابهت و تمثیل، در موارد زیادی از جمله ادبیات، روان‌شناسی و صنایع هوایی کاربرد دارد.

(۳) از آن‌جا که استدلال تمثیلی براساس تخمین بیان شده، نمی‌توان از آن نتیجه‌ی یقینی به‌دست آورد.

(۴) استدلال تمثیلی ضعیف است، زیرا به صرف مشابهت ظاهری میان دو چیز، نمی‌توان احکام یکی را به دیگری سرایت داد.

۱۳۲- شیوه‌های نقد استدلال تمثیلی ... و ... است و استدلال استقرایی ...

(۱) توجه به وجوه اختلاف - تصادفی بودن نمونه‌ها - یقین‌آور نیست.

(۲) توجه به وجوه اختلاف - یافتن استدلال تمثیلی مخالف - یقین‌آور نیست.

(۳) زیاد بودن نمونه‌ها - یافتن استدلال مخالف - با رعایت نکاتی قوی‌تر می‌شود.

(۴) زیاد بودن نمونه‌ها - تصادفی بودن نمونه‌ها - با رعایت نکاتی قوی‌تر می‌شود.

۱۳۳- در کدام‌یک از گزینه‌های زیر، دچار مغالطه «تعمیم شتاب زده» نشده‌ایم و این مغالطه مربوط به کدام‌یک از انواع استدلال است؟

(۱) نظرسنجی از یک دبیرستان و تسری نتیجه‌ی آن به همه‌ی دبیرستان‌های کشور - استقرا

(۲) نظرسنجی از چند شغل و تسری نتیجه‌ی آن بر تمامی اصناف کشور - تمثیل

(۳) به‌دست آوردن آمار از ۱۷۰ آزمایشگاه و تسری آن به ۲۰۰ آزمایشگاه - استقرا

(۴) بررسی قد ۱۰ هزار نفر از مردم ایران و تعمیم آن به کل مردم کشور - تمثیل

۱۳۴- در قیاس ... عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است و در قیاس ... اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده

است و عبارت «اگر باران می‌بارد هوا ابری است؛ هوا ابری نیست؛ پس باران نمی‌بارد.» قیاس ... است.

(۲) اقترا - استثنایی - استثنایی

(۱) استثنایی - اقترا - استثنایی

(۴) اقترا - استثنایی - اقترا

(۳) استثنایی - اقترا - اقترا

۱۳۵- در تبلیغات ... به‌کار برده می‌شوند.

(۲) جدل و مغالطه تعمیم شتاب‌زده

(۱) برهان و مغالطه تعمیم شتاب‌زده

(۴) انواع روش‌های غلبه بر دیگران در بحث

(۳) برخی از روش‌های اقناعی

در این آزمون به نکات مهمی چون تعاریف اقسام استدلال و نکات مهم آن‌ها و اقسام قضایای حملی و مباحث مرتبط به آن توجه ویژه شود.

۱۳۶ - کدامیک از گزینه‌های زیر جمله‌ی خبری است؟

(۱) باید به این نکته توجه داشته باشید که جملات خبری با قابلیت صدق و کذب، مورد توجه منطق هستند.

(۲) در پاسخ به این سؤال که چرا بعضی جملات صادق هستند باید بگویید؛ زیرا با واقعیت مطابقت دارند.

(۳) آیا می‌توان گفت جملات انشایی درباره‌ی عالم خارج خبری نمی‌دهند؟

(۴) جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست.

۱۳۷ - کدامیک از گزینه‌های زیر، در کیفیت، با دیگران تفاوت دارد؟

(۱) هر که بامش بیش برفش بیشتر

(۲) درویش را نباشد برگ سرای سلطان

(۳) هرگز نخورد آب، زمینی که بلند است

(۴) نه هر که چهره برافروخت دلبری داند

۱۳۸ - تعیین کنید کدامیک از گزینه‌های زیر، قضیه‌ی حملی، محسوب نمی‌شود؟

(۱) هر کس اگر تلاش کند یا اگر استعداد داشته باشد، موفق می‌شود. (۲) موفقیت هیچ نسبتی با تلاش کردن ندارد.

(۳) چنین نیست که رمز موفقیت فقط تلاش کردن باشد. (۴) «اگر تلاش باشد موفقیت حاصل می‌شود» یک جمله‌ی شرطی است.

۱۳۹ - درباره‌ی موضوع قضیه‌ی محصوره، کدامیک از گزینه‌های زیر صحیح می‌باشد؟

(۱) موضوع، مفهومی جزئی است.

(۲) موضوع، مفهومی کلی است.

(۳) هرگاه «هر» بر سر قضیه بیاید موضوع معین می‌شود.

(۴) هرگاه «هیچ» بر سر قضیه بیاید موضوع معین می‌شود.

۱۴۰ - کدامیک از قضایای زیر کلی نیستند؟

(۱) هر خردمندی عاقل است.

(۲) هیچ چیز بی‌تغییر نیست.

(۳) سقراط در دادگاه هلیاست محاکمه شد.

(۴) همه‌ی کشورها دارای نیروی رزمی هستند.

نظر خواهی (سوال های نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می‌شود؟

دانش آموزان گرامی؛ لطفاً در هنگام پاسخ‌گویی به سؤال‌های زیر، به شماره‌ی سؤال‌ها دقت کنید.

شروع به موقع

۲۹۴- آیا آزمون در حوزه‌ی شما به موقع شروع می‌شود؟ (زمان‌های شروع پاسخ‌گویی به نظرخواهی و سؤال‌های علمی در ابتدای برگه‌ی نظرخواهی آمده است)

(۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می‌شود.

(۲) پاسخ‌گویی به نظرخواهی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.

(۳) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.

(۴) در هر دو مورد بی‌نظمی وجود دارد.

متأخرین

۲۹۵- آیا دانش‌آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می‌شوند؟

(۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.

(۲) این موضوع تا حدودی رعایت می‌شود اما نه به طور کامل

(۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می‌شوند و بعداً وارد حوزه می‌شوند اما در هنگام ورود، سروصدا و همهمه ایجاد می‌شود.

(۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می‌شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه‌ای در نظر گرفته شده و بی‌نظمی و سروصدا ایجاد نمی‌شود.

مراقبان

۲۹۶- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

۲۹۷- آیا در حوزه‌ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه‌ی خروج زودهنگام داده می‌شود؟

(۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می‌شود.

(۲) گاهی اوقات

(۳) به ندرت

(۴) خیر، هیچ‌گاه

ارزیابی آزمون امروز

۲۹۸- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پاسخ نامه

سال دهم انسانی

۲۰ بهمن ماه ۹۶

ردیف	مواد امتحانی	صفحه‌ی
۱	فارسه و نگارش (۱)	۳
۲	عربی زبان قرآن (۱)	۴
۳	عربی زبان قرآن (۱) (شاهد، کوازه)	۵
۴	دین و زندگی (۱)	۶
۵	زبان انگلیسی (۱)	۷
۶	ریاضی و آمار (۱)	۸
۷	اقتصاد	۱۰
۸	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۱
۹	تاریخ (۱) ایران و جهان پاکستان	۱۱
۱۰	جغرافیای ایران	۱۲
۱۱	جامعه‌شناسی (۱)	۱۳
۱۲	جامعه‌شناسی (۱) (شاهد، کوازه)	۱۴
۱۳	منطق	۱۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (دفتمام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فارسی و نگارش (۱)

۱-

(زهره قمی)

شاعر در بیت صورت سؤال می‌گوید عمری تیره و کاری ناراست دارد. همه محنت بر او افزوده و همه راحتی از او در کم و کاست است. «محنت» یعنی رنج و اندوه، سختی.

(واژه، واژه‌نامه کتاب فارسی)

۲-

(سپیده فلاهی)

خدلان: درماندگی / صور: شاخ و جز آن / نسیان: فراموشی / وسواس: دودلی

(املا، واژه‌نامه کتاب فارسی)

۳-

(عمیر اصفهانی)

با توجه به حرف ربط «که»، «طمع مدار که از رخ خوب دوری گزینم» در گزینه «۱»، «توقع است که مالکان قلوب، از عاشقان بی‌دل‌ودین نظر دریغ ندارند» در گزینه «۲» و «شرط محبت نبود که از دوست بنالند» و «هر درد که از دوست بود عین دواست» در گزینه «۳»، همگی جمله‌ی غیرساده هستند، ولی در بیت گزینه «۴» جمله‌ی غیرساده دیده نمی‌شود.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۸۰ کتاب فارسی)

۴-

(سپهر حسن‌خان‌پور)

برخی از واژه‌های غیرساده ابیات:

گزینه «۱»: ذوق‌بخش: مرکب / یاران: وندی / میخواران: وندی مرکب

گزینه «۲»: آزاده: وندی / سبکباران: وندی مرکب

گزینه «۳»: خوشخوان: مرکب / ناله: وندی / شب‌ها: وندی / بیداران: وندی

گزینه «۴»: خوشدلی: وندی مرکب / رندی: وندی / خوش‌باشی: وندی مرکب / عیاران: وندی

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۶۶ کتاب فارسی)

۵-

(عمیر اصفهانی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جمله‌های «صاحب دیوان ما گویی حساب نمی‌داند» و «نشان حسبه‌الله در این طغرا نیست»، گروه‌های «صاحب دیوان ما» و «نشان حسبه‌الله» نهادند.

گزینه «۲»: در جمله‌های «من در نظر یار خاکسار شدم» و «رقیب چنین محترم نخواهد ماند»، «من» و «رقیب» نهادند.

گزینه «۳»: در جمله‌های «قامت من حلقه شد» و «رقیب دگر ما را به هیچ بابی زین در نراند»، «قامت من» و «رقیب (رقیب تو)» نهادند.

گزینه «۴»: در جمله‌های «همه کس طالب یازند» و «همه جا خانه‌ی عشق است»، گروه‌های «همه کس» و «همه جا» نهاد است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۶۶ کتاب فارسی)

۶-

(سپیده فلاهی)

در عبارت «کجا یابم وفات» ایهام هست: تا کجا وفای تو را بیابم، تا کجا وفات (مرگ) یابم. در عبارت «این ساعت نمی‌یابم دوات» هم ایهام هست: «دوای تو را نمی‌یابم» و «دوات و جوهردان را نمی‌یابم». عبارت «می‌برد آب حیات» نیز در بیت رسوم ایهام دارد: «آبروی حیات تو را می‌برد»، یا این‌که «آب زندگانی را با خودش حمل می‌کند».

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۷-

(سپهر حسن‌خان‌پور)

بیت، شخصیت‌بخشی و تلمیح ندارد. اما «چنگ» در معنای «پنجه» با «چنگ» در معنای «نوعی ساز» جناس دارد. «آب» در مصراع دوم مجاز از «شراب» و «دم» مجازاً در معنای «لحظه» است. همچنین «آبگون ساغر» و «آب آتش‌رنگ» تشبیه دارند.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۸-

(سپهر حسن‌خان‌پور)

در بیت صورت سؤال می‌خوانیم: «علی، تو چه آیتی برای خدا هستی، که سایه‌ی هم‌را را به همه ماسوا فکندی». در این عبارت، «را»ی نخست کاربرد حرف اضافه داشت و به «برای» تبدیل شد و «را»ی دوم نشانه‌ی مفعولی بود.

در ابیات گزینه‌های «۱» و «۴» هر دو «را» از نوع نشانه‌ی مفعولی است و در بیت گزینه «۲» هیچ کدام از دو «را» نشانه‌ی مفعولی نیست. اما در بیت گزینه «۳»، می‌خوانیم: «با رب، چه کسی به آن بت پرست آینه داد؟ که حُسنِ خودش را دید و دست را از ما برد». که «دست» در معنای مجازی «اختیار» یا به معنای «یک دست از بازی» آمده است. بدیهی است که «را»ی نخست کاربرد حرف اضافه داشت و به «به» تبدیل شد و «را»ی دوم نشانه‌ی مفعولی است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۶۷ کتاب فارسی)

۹-

(سپیده فلاهی)

شاعر در بیت گزینه «۲» نیز، مانند عبارت صورت سؤال می‌گوید هیچ کس از مرگ رهایی ندارد. دیگر ابیات این مفهوم را ندارند.

(مفهوم، صفحه ۷۱ کتاب فارسی)

۱۰-

(عمیر اصفهانی)

به جز بیت گزینه «۱»، همه‌ی ابیات بیان می‌کنند مهر بار در دل عاشق ماندگار است و حتی پس از مرگ هم بیرون نمی‌رود.

(مفهوم، مشابه صفحه ۷۰ کتاب فارسی)

عربی زبان قرآن (۱)

-۱۱

(سعیر بعفری، ترجمه، صفحه‌های ۳۶، ۳۷، ۴۱ و ۴۳)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «لَمَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَلَمَنْ تَعَلَّمُونَهُ» ← برای کسی که از او یاد می‌گیرید و برای کسی که به او یاد می‌دهید.

گزینه‌ی «۲»: «يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ» ← به مسلمانان دستور می‌دهد.

گزینه‌ی «۳»: «يَنْجَلِي» ← جلوه‌گر می‌شود.

-۱۲

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه‌ی ۴۸)

«الغرابُ»: کلاغ / «بمنزلة جاسوسٍ»: همانند جاسوسی است / «لَهُ»: دارد / «صوتٌ»: صدایی / «يُحذِرُ»: آگاه می‌کند، هشدار می‌دهد / «حَتَّى تَبْتَدِعَ»: تا دور شوند

-۱۳

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، ترجمه، صفحه‌های ۳۷، ۴۰ و ۴۸)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «المنشفة» به معنای حوله است.

گزینه‌ی «۳»: «المحيط الأطلسي» به معنای اقیانوس اطلس صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: «سائلاً مطهراً» به معنای مایعی پاک کننده است.

-۱۴

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه درست عبارت: «دیروز، گوشی همراه را از برادر کوچکترم پس گرفتم.»

-۱۵

(مریم آقاییاری، مفهوم، صفحه‌ی ۳۶)

ترجمه عبارت سؤال: «بدی را با چیزی که آن بهتر است، دفع (دورا کن.» منظور این است که نباید جواب بدی را با بدی پاسخ بدهیم. (انتقام چیز خوبی نیست.)

-۱۶

(سعیر بعفری، لغت، صفحه‌ی ۳۷ و ۵۰)

نباتات = أعشاب (گیاهان) / سلیم (صلح) ≠ حرب (جنگ)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: دم‌ها، جنگ

گزینه‌ی «۲»: زندگان، آرامش

گزینه‌ی «۳»: گیاهان، تندرستی

-۱۷

(سعیر بعفری، لغت و مفهوم، صفحه‌ی ۳۷)

همانا کارگران طناب‌ها را برای کشیدن چیزهای سنگین به کار می‌برند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: شاخه‌ها

گزینه‌ی «۲»: رهبران

گزینه‌ی «۴»: کوه‌ها

-۱۸

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، لغت و مفهوم، صفحه‌ی ۴۹)

«چشم جغد تکان نمی‌خورد؛ آن ثابت است.» (القطّ ← البومة)

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: بدن اردک هرگز تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد.

گزینه‌ی «۲»: اردک مخزن‌هایی طبیعی نزدیک دُمش دارد که روغن مخصوصی را دربر دارد.

گزینه‌ی «۴»: آفتاب‌پرست می‌تواند دو چشم خود را در جهت‌های مختلف بچرخاند.

-۱۹

(مبیر همایی، لغت و مفهوم، صفحه‌ی ۴۱)

با توجه به جمله، گزینه‌ی «۲» صحیح است که می‌گوید: «تلفن همراهی دارد که باطری آن در طول نصف روز خالی می‌شود.»

-۲۰

(مبیر همایی، مکالمه، صفحه‌ی ۵۳)

با توجه به عبارت سؤال: «برای زیارت مقبره سلمان فارسی و دیدن طاق کسری.» مناسب‌ترین سؤال، گزینه‌ی «۴» است که می‌پرسد: «چرا به مدائن می‌روید؟»

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: چگونه به مدائن می‌روید؟

گزینه‌ی «۲»: با چه وسیله‌ای به مدائن می‌روی؟

گزینه‌ی «۳»: کی به مدائن می‌روید؟

عربی زبان قرآن (۱) (شاهد «گواه»)

■ ترجمه متن:

«پدری پسرانش را فرا خواند برای این که همگی نزدش حاضر شوند. پس هنگامی که اطرافش گرد آمدند ده قلم آورد، سپس نصف قلم‌ها را به هر یک از آن‌ها داد و از وی خواست که آن‌ها را بشکند، پس نتوانست، سپس به هر یک از آن‌ها یک قلم داد، پس توانست آن را بشکند. سپس به آن‌ها گفت: شما مانند این قلم‌ها هستید، اگر همبستگی خود را حفظ کنید ممکن نیست کسی به راحتی بر شما چیره شود.»

-۲۱

(سؤال ۲۳۲ کتاب جامع، درک مطلب، ترکیبی)

طبق متن، دشمنان چیره می‌شوند بر کسانی که ... : پراکنده می‌شوند.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

(۱) می‌ترسند

(۲) ناامید می‌شوند.

(۴) متحد می‌شوند.

-۲۲

(سؤال ۲۳۳ کتاب جامع، درک مطلب، ترکیبی)

پدر به فرزندان در بار اول پنج (۵) قلم داد.

-۲۳

(سؤال ۲۳۴ کتاب جامع، درک مطلب، ترکیبی)

گزینه‌ی «۱» با مفهوم «اتحاد» با موضوع متن مرتبط است؛ (۱) یک دست صدا ندارد!

-۲۴

(کتاب جامع، درک مطلب، ترکیبی)

«اجتمعوا» فعل ماضی، جمع مذکر غائب (لغائین)، ثلاثی مزید من باب «افتعال» و لازم است.

-۲۵

(سؤال ۲۳۶ کتاب جامع، درک مطلب، ترکیبی)

«إحضار» از باب «إفعال» متعدي و به معنی «حاضر کردن» است.

-۲۶

(سؤال ۲۴۵ کتاب جامع، قواعد، ترکیبی)

فعل این گزینه مجرد و لازم است (بنشین).

فعل‌های سایر گزینه‌ها از باب «إفعال» و متعدی هستند.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

(۲) می‌نشام

(۳) نشانند

(۴) بنشان

-۲۷

(سؤال ۳۰۳ کتاب جامع، قواعد، صفحه‌ی ۵۱ کتاب درسی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «بعد» قید زمان است و در ادامه‌ی جمله، یک فعل آمده است و جمله فعلیه می‌باشد.

گزینه‌ی «۲»: «لم» مخفف «لما» است و چون بعد از آن فعل آمده است، جمله فعلیه می‌باشد.

گزینه‌ی «۳»: «بعداً»، قید زمان است و در ادامه‌ی جمله، یک فعل آمده است و جمله فعلیه می‌باشد.

-۲۸

(سؤال ۳۰۴ کتاب جامع، قواعد، صفحه‌ی ۵۱ کتاب درسی)

فعل «تأخرنا» (تأخیر کردیم) فعل لازم است و به مفعول نیاز ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «معاصی» مفعول است.

گزینه‌ی «۳»: ضمیر «ک» مفعول است.

گزینه‌ی «۴»: «الطالبات» مفعول است.

-۲۹

(سؤال ۲۴۴ کتاب جامع، قواعد، صفحه‌ی ۳۹ کتاب درسی)

با توجه به ضمیر «نحن»، فعل در این گزینه به صیغه اول شخص جمع (متکلم مع الغیر) «تتعلم» صحیح است.

-۳۰

(سؤال ۲۲۸ کتاب جامع، قواعد، صفحه‌ی ۳۸ کتاب درسی)

«استیلام» از باب «إفتعال» و «استرجاع» از باب «استفعال» است. پس از یک باب نیستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: هر دو از باب «إفعال» هستند.

گزینه‌ی «۲»: هر دو از باب «إفتعال» هستند.

گزینه‌ی «۳»: هر دو از باب «إفتعال» هستند.

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مقبوبه ابتسام)

کنار رفتن پرده از حقایق عالم: ... واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیات انسان‌ها و نیز حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است، آشکار می‌شود.

(درس ۷، صفحه ۸۰)

۳۲-

(فیروز نژادنیف - تبریز)

عبارت قرآنی «یوم ترجف الأرض والجبال...» مربوط به تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها است که گزینه «۴» هم در توصیف آن است.

(درس ۷، صفحه ۷۹)

۳۳-

(حامد دورانی)

ترجمه آیات ۲۸ و ۲۹ سوره فرقان مربوط به دادن نامه اعمال از حوادث مرحله دوم قیامت است که بدکاران می‌گویند: «ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم. او ما را از یاد خدا بازداشت.»

(درس ۷، صفحه‌های ۷۹ و ۸۲)

۳۴-

(سیرامسان هنری)

چون پیامبران و امامان ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون و محفوظ‌اند، پس بهترین گواهان قیامت هستند.

(درس ۷، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۳۵-

(مقبوبه ابتسام)

پاسخ قطعی خداوند این است که «آیا در دنیا به اندازه کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می‌خواست به راه راست آید؟ ما می‌دانیم اگر به دنیا بازگردید، همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.»

(درس ۸، صفحه ۹۲)

۳۶-

تشریح گزینه‌های نادرست:

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه «۲»: بهشتیان خدای را سپاس می‌گویند که حزن و اندوه را از آنان زدوده و از رنج و درماندگی، دور کرده است.

گزینه «۳»: بهشتیان با خدا هم‌صحبت‌اند و به جمله «خدا با تو پاک و منزهی» مترنم‌اند.

گزینه «۴»: در بهشت انسان (نه فقط هم‌نشینان بهشتیان) همیشه شاداب و سرحال است و همواره احساس طراوت و تازگی می‌کند.

(درس ۸، صفحه ۸۹)

۳۷-

(مرتضی مفسنی‌کیپر)

تعبیر قرآنی «سیصلون سعیراً» در ادامه آیه «انّ الذین یأکلون اموال الیتامی ظلماً انما یأکلون فی بطونهم ناراً» آمده که درباره صورت اخروی خوردن مال یتیم است و نتیجه و تجسم آن، آتشی است که در شکم خویش فرو می‌برند.

(درس ۸، صفحه ۹۴)

۳۸-

(مرتضی مفسنی‌کیپر)

هنگامی که دوزخیان دچار عذاب الهی می‌شوند، ناله حسرت آنان برمی‌خیزد و می‌گویند: «ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم و پیامبر او را اطاعت می‌کردیم. ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم. او ما را از یاد خدا باز داشت. دریغ بر ما، به خاطر آن کوتاهی‌هایی که در دنیا کردیم.»

(درس ۸، صفحه ۹۲)

۳۹-

(فیروز نژادنیف - تبریز)

با آگاهی کامل از نتایج طبیعی اعمال، خود انسان می‌تواند برنامه زندگی خود را تنظیم و سعادت زندگی خویش را تأمین کند. مثلاً با ورزش روزانه به سلامت و تندرستی خواهد رسید.

(درس ۸، صفحه ۹۳)

۴۰-

(سیرامسان هنری)

فرشتگان در جواب دوزخیان می‌گویند: «مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟»

(درس ۸، صفحه ۹۲)

زبان انگلیسی (۱)

-۴۱

(عبدالرشید شفیعی)

ترجمه‌ی جمله: «هر مسلمانی در سرتاسر جهان به خدا اعتقاد دارد. آن‌ها نمازهایشان را برای نشان دادن علاقه‌شان به خدا می‌خوانند.»

(۱) اعتقاد داشتن

(۲) احساس کردن

(۳) شنیدن

(۴) کشتن

(واژگان، صفحه ۷۶ کتاب درسی)

-۴۲

(علی شکوهی)

ترجمه‌ی جمله: «تصویرهای تاریک خاطرات گذشته او را به گریه بر زندگی فلاکت‌بارش وا داشت.»

(۱) خطرناک

(۲) عجیب

(۳) بزرگ، عالی

(۴) تیره، تاریک

(واژگان، صفحه ۶۳ کتاب درسی)

-۴۳

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «ما مقاله‌ها را در چند روز آینده دوباره بررسی خواهیم کرد تا مطمئن شویم دانش دانش‌آموزان در سطح مناسب سنجیده شده است.»

(۱) جالب

(۲) مناسب

(۳) دقیق

(۴) به سمت پایین

(واژگان، صفحه ۶۹ کتاب درسی)

-۴۴

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «بر طبق متن، بسیاری از آمریکایی‌ها ویتامین‌های خیلی زیادی مصرف می‌کنند.»

(درک مطلب)

-۴۵

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «بسیاری از آمریکایی‌ها باید عقیده‌شان را درباره‌ی مصرف ویتامین‌ها تغییر دهند.»

(درک مطلب)

-۴۶

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «ضمیر "they" "آن‌ها" در جمله آخر به "Americans" «آمریکایی‌ها» اشاره می‌کند.»

(درک مطلب)

-۴۷

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «شما معمولاً رویاهای شیرینتان را در طول خواب سبک (متناقض) دارید.»

(درک مطلب)

-۴۸

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «در یک شب عادی، خواب شما با خواب عمیق شروع می‌شود و با خواب سبک (متناقض) پایان می‌پذیرد.»

(درک مطلب)

-۴۹

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»
«مراحل خواب عادی»

(درک مطلب)

-۵۰

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «کدام یک از کلمات زیر در متن به معنای «همان‌گونه که انتظار می‌رود» است؟»

(درک مطلب)

«normal (عادی)»

ریاضی و آمار (۱)

-۵۱

(فردرار روشنی، مفهوم تابع، صفحه‌ی ۶۰ تا ۶۵)

تنها مورد (پ) تابع نیست، زیرا یک شخص ممکن است چند برادر داشته باشد که در این صورت رابطه‌ی هر شخص با برادرانش تابع نیست.

-۵۲

(هاری پلاور، توکیبی، صفحه‌ی ۵۸ و ۶۶)

در تابع $y = \frac{3x}{x+1}$ ، y متغیر وابسته و مجموعه مقادیری که می‌تواند اختیار کند برد است و x متغیر مستقل و مجموعه مقادیری که می‌تواند اختیار کند دامنه تابع است.

-۵۳

(هاری پلاور، مفهوم تابع، صفحه‌ی ۶۰ تا ۶۵)

نمودار رابطه‌ی تابع است که هر خط موازی محور y ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند، که با توجه به نمودارهای داده شده تنها نمودار مربوط به گزینه‌ی «۲» یک تابع می‌باشد.

-۵۴

(عمید زرین‌کفش، مفهوم تابع، صفحه‌ی ۵۸)

دو زوج مرتب هنگامی با یکدیگر برابرند که مؤلفه‌های آن‌ها نظیر به نظیر با یکدیگر برابر باشند، لذا داریم:

$$\begin{aligned} (x^3 - 1, x^2 - 1) &= (x - 1, x + 1) \Rightarrow \\ \begin{cases} x^3 - 1 = x - 1 \Rightarrow x^3 - x = 0 \Rightarrow x(x^2 - 1) = 0 \\ \Rightarrow x(x-1)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1 \\ x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1 \end{cases} \\ x^2 - 1 = x + 1 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x-2)(x+1) = 0 \\ \Rightarrow \begin{cases} x - 2 = 0 \Rightarrow x = 2 \\ x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1 \end{cases} \end{cases} \end{aligned}$$

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید دو زوج مرتب تنها به‌ازای $x = -1$ جواب مشترک دو معادله دارای مؤلفه‌های نظیر به نظیر برابرند.

-۵۵

(موری ملارمسانی، مفهوم تابع، صفحه‌ی ۵۸ تا ۶۵)

نمودار ون هنگامی تابع است که از هر عضو مجموعه اول تنها یک پیکان خارج شود، در این صورت اگر دو پیکان خارج شود می‌بایست اعضای مجموعه دوم که دو پیکان به آن وارد شده است با یکدیگر برابر باشند، حال داریم:

$$b^2 = 4 \Rightarrow b = \pm 2$$

حال اگر $b = 2$ یا $b = -2$ باشد، در این صورت عضوایی از مجموعه اول که برابر

2 و -2 می‌باشند به عضو a^2 و b به‌ازای $b = \pm 2$ به عضو $2a - 1$ مربوط

می‌باشد، در این صورت برای تابع بودن می‌بایست $a^2 = 2a - 1$ باشد، حال داریم:

$$a^2 = 2a - 1 \Rightarrow a^2 - 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a-1)^2 = 0 \Rightarrow a = 1$$

-۵۶

(عمید زرین‌کفش، مفهوم تابع، صفحه‌ی ۵۸ تا ۶۵)

به‌ازای تک تک گزینه‌ها تابع بودن رابطه را بررسی می‌کنیم:

$$1) a = -3 \Rightarrow f = \{(-3 + 5, 4), (2, 1 - (-3)), (-1, 3), (-3, -3 + 4)\}$$

تابع است. $f = \{(2, 4), (2, 4), (-1, 3), (-3, 1)\}$

$$2) a = 0 \Rightarrow f = \{(0 + 5, 4), (2, 1 - 0), (-1, 3), (0, 0 + 4)\}$$

تابع است. $f = \{(5, 4), (2, 1), (-1, 3), (0, 4)\}$

$$3) a = 2 \Rightarrow f = \{(2 + 5, 4), (2, 1 - 2), (-1, 3), (2, 2 + 4)\}$$

تابع نیست. $f = \{(7, 4), (2, -1), (-1, 3), (2, 6)\}$

تابع نیست؛ به دلیل برابری مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب $(2, -1)$ و $(2, 6)$ و متفاوت بودن مؤلفه‌های دوم آن‌ها.

$$4) a = -1 \Rightarrow f = \{(-1 + 5, 4), (2, 1 - (-1)), (-1, 3), (-1, -1 + 4)\}$$

تابع است. $f = \{(4, 4), (2, 2), (-1, 3), (-1, 3)\}$

-۵۷

(علیرضا نصرتی، ضابطه جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

به مجموعه مؤلفه‌های اول زوج‌های مرتب دامنه گفته می‌شود:

دامنه: $\{2, 3, 6, 8, 7\}$

به مجموعه مؤلفه‌های دوم زوج‌های مرتب برد گفته می‌شود:

برای: $\{b + 1, a - 4, 6, 7, 8\}$

برای این‌که دو مجموعه برابر باشد، دو حالت زیر اتفاق خواهد افتاد:

$$\text{الف) } \begin{cases} b + 1 = 2 \Rightarrow b = 1 \\ a - 4 = 3 \Rightarrow a = 7 \end{cases}$$

$$\text{ب) } \begin{cases} b + 1 = 3 \Rightarrow b = 2 \\ a - 4 = 2 \Rightarrow a = 6 \end{cases}$$

که در هر دو حالت $a + b$ عدد ۸ خواهد بود.

که با توجه به ضابطه داده شده $f(8)$ برابر عدد ۷ خواهد بود.

$$f(a + b) = f(8) = 7$$

-۵۸

(امیر مسموریان، ضابطه جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

$$f(-t + 1) = 2(-t + 1)^2 - 5(-t + 1) + 2 = 2(t^2 - 2t + 1) + 5t - 5 + 2$$

$$= 2t^2 - 4t + 2 + 5t - 3 = 2t^2 + t - 1$$

$$f(3) = 2(3)^2 - 5 \times 3 + 2 = 2 \times 9 - 15 + 2 = 18 - 15 + 2 = 5$$

$$\Rightarrow f(-t + 1) + f(3) = 2t^2 + t - 1 + 5 = 2t^2 + t + 4$$

-۵۹

(فردرار روشنی، ضابطه جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

با توجه به ضابطه تابع داریم:

$$\left. \begin{aligned} f(1) &= a + b \\ f(-1) &= -a + b \end{aligned} \right\} \Rightarrow f(1) - f(-1) = (a + b) - (-a + b) = 2a = -4$$

$$\Rightarrow a = -2$$

-۶۰

(فرزاد روشنی، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

برای به دست آوردن $f(1)$ داریم:

$$x=1 \Rightarrow f(1) = 4 \times 1 + 2 - 3f(0) \Rightarrow f(1) = 6 - 3f(0) \quad (1)$$

حال $f(0)$ را در ضابطه‌ی تابع به دست می‌آوریم:

$$x=0 \Rightarrow f(0) = 4 \times 0 + 2 - 3f(0) \Rightarrow 4f(0) = 2 \Rightarrow f(0) = \frac{1}{2} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(2), (1)} f(1) = 6 - 3 \times \left(\frac{1}{2}\right) = \frac{9}{2}$$

-۶۱

(امیر زراغوز، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

$$y = f(x) = ax^2 + bx + c$$

$$\begin{cases} f(0) = -1 \Rightarrow a(0)^2 + b(0) + c = -1 \Rightarrow c = -1 \\ f(1) = 0 \Rightarrow a(1)^2 + b(1) - 1 = 0 \Rightarrow a + b = 1 \\ f(2) = 3 \Rightarrow a(2)^2 + b(2) - 1 = 3 \Rightarrow 4a + 2b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + b = 1 \\ 4a + 2b = 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = 1 \\ 4a + 2b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a - 2b = -2 \\ 4a + 2b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a - 2b = -2 \\ 4a + 2b = 4 \end{cases}$$

$$2a = 2 \Rightarrow a = 1 \Rightarrow b = 0$$

$$\Rightarrow abc = 1 \times 0 \times (-1) = 0$$

-۶۲

(امیر ورکیانی، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۸)

شیب خط از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید:

$$A = \begin{bmatrix} x_1 \\ y_1 \end{bmatrix}, \quad B = \begin{bmatrix} x_2 \\ y_2 \end{bmatrix}$$

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

$$m = \frac{3 - 6}{1 - 0} = \frac{-3}{1} = -3$$

-۶۳

(امیر ورکیانی، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۸)

معادله‌ی خط از رابطه‌ی $y = mx + h$ به دست می‌آید در نتیجه داریم:

$$y = \frac{-1}{3}x + h$$

حال با قراردادن نقطه $A \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$ در معادله، مقدار h به دست می‌آید:

$$3 = \frac{-1}{3} \times 1 + h \Rightarrow h = 3 + \frac{1}{3} = \frac{9}{3} + \frac{1}{3} = \frac{10}{3}$$

$$y = \frac{-1}{3}x + \frac{10}{3}$$

و معادله‌ی خط برابر است با:

اگر بخواهیم بدانیم کدام نقطه روی خط قرار داد باید نقاط را در معادله جاگذاری کنیم، لذا داریم:

$$1) x = 4 \Rightarrow y = \frac{-1}{3} \times 4 + \frac{10}{3} = \frac{6}{3} = 2$$

$$2) x = 3 \Rightarrow y = \frac{-1}{3} \times 3 + \frac{10}{3} = -\frac{3}{3} + \frac{10}{3} = \frac{7}{3} \neq 2$$

$$3) x = -2 \Rightarrow y = \frac{-1}{3} \times (-2) + \frac{10}{3} = \frac{2}{3} + \frac{10}{3} = \frac{12}{3} = 4 \neq 2$$

$$4) x = -3 \Rightarrow y = \frac{-1}{3} \times (-3) + \frac{10}{3} = \frac{3}{3} + \frac{10}{3} = \frac{13}{3} \neq 2$$

-۶۴

(مهری ملارمضانی، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه‌ی ۶۶ تا ۷۱)

نمودار تابع شامل تعداد محدودی نقطه است لذا با توجه به مختصات نقطه‌ها دامنه‌ی تابع تنها شامل

$$D_f = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\} \text{ و برد آن نیز شامل اعضای } R_f = \{-1, 0, 1, 2\} \text{ است.}$$

-۶۵

(امیر مسموریان، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۸)

فرم کلی تابع خطی: $f(x) = mx + h$

$$f(1) = -1 \Rightarrow \begin{cases} -1 = m + h \\ f(2) = -4 \Rightarrow -4 = 2m + h \end{cases} \Rightarrow \text{حل دستگاه دو معادله دو مجهول}$$

$$\begin{cases} 1 = -m - h \\ -4 = 2m + h \end{cases} \Rightarrow m = -3$$

$$-1 = m + h \Rightarrow -1 = -3 + h \Rightarrow h = -1 + 3 \Rightarrow h = 2$$

$$f(x) = -3x + 2 \Rightarrow \begin{cases} f(0) = (-3) \times 0 + 2 = 2 \\ f(-1) = (-3) \times (-1) + 2 = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow A = \frac{f(0) + 2}{f(-1)} = \frac{2 + 2}{5} = \frac{4}{5}$$

-۶۶

(امیر مسموریان، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۸)

با استفاده از دو زوج مرتب داده شده می‌توان تابع خطی مورد نظر را به دست آورد:

$$f(x) = mx + h$$

$$\begin{cases} f(2) = -1 \\ f(3) = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -1 = 2m + h \\ 5 = 3m + h \end{cases}$$

$$\frac{(-1)}{\text{ضرب می‌کنیم}} \rightarrow \begin{cases} 1 = -2m - h \\ 5 = 3m + h \end{cases} \Rightarrow m = 6$$

$$m \text{ مقدار جایگذاری } -1 = 2 \times 6 + h \Rightarrow -1 = 12 + h \Rightarrow h = -13$$

$$\Rightarrow f(x) = 6x - 13$$

$$f(0/2) = 6 \times 0 / 2 - 13 = 1/2 - 13 = -11/8$$

$$f(-0/2) = 6 \times (-0/2) - 13 = -1/2 - 13 = -14/2$$

$$f(0/2) - f(-0/2) = -11/8 - (-14/2) = -11/8 + 14/2 = 2/4$$

-۶۷

(مهری ملارمضانی، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۸)

طبق رابطه $F = \frac{9}{5}C + 32$ داریم:

$$F = \frac{9}{5}C + 32 \xrightarrow{C=-40} F = \frac{9}{5} \times (-40) + 32 = -72 + 32 = -40 \cdot F$$

-۶۸

(عمید زرین‌کفش، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۱)

نقطه‌ی سربه‌سر نقطه‌ای است که به‌ازای آن شرکت نه سود می‌کند و نه زیان یعنی به عبارتی سود شرکت برابر صفر است. حال تابع سود شرکت را به‌دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \text{درآمد: } R(x) = 120x \\ \text{هزینه: } C(x) = 2000 + 40x \end{cases}$$

$$P(x) = R(x) - C(x)$$

$$\Rightarrow P(x) = 120x - (2000 + 40x) = 120x - 2000 - 40x$$

$$\Rightarrow P(x) = 80x - 2000 \xrightarrow{P(x)=0}$$

$$80x - 2000 = 0 \Rightarrow x = \frac{2000}{80} = 25$$

-۶۹

(عمید زرین‌کفش، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۱)

از طریق نقطه‌یابی داریم:

$$y = 2x - 1 \Rightarrow \begin{array}{c|cc} x & -1 & 0 & 2 \\ \hline y & -3 & -1 & 5 \end{array}$$

که با توجه به نمودارها و محدوده‌ی دامنه تابع گزینه‌ی «۲» صحیح است.

-۷۰

(امیر زرنروز، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۱)

$$(A = \begin{bmatrix} 0 \\ 2 \end{bmatrix}) \in f, \quad (B = \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \end{bmatrix}) \in f \Rightarrow m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{0 - 2}{-2 - 0} = 1$$

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 2 = 1(x - 0) \Rightarrow y = x + 2$$

$$\Rightarrow f(1) = 1 + 2 = 3$$

$$g(x) = -3 \Rightarrow g(-1) = -3$$

$$\Rightarrow f(1) \times g(-1) = 3 \times (-3) = -9$$

اقتصاد

-۷۱

(سارا شریفی، بازار سرمایه، صفحه‌ی ۷۲ و ۷۳)

به بازار رسمی و دائمی که در محلی معین تشکیل می‌شود و در آن اوراق بهادار مورد معامله قرار می‌گیرد، «بورس اوراق بهادار» گفته می‌شود.

-۷۲

(علیرضا رضایی، بازار سرمایه، صفحه‌ی ۷۳ و ۷۴)

صاحبان سهام به نسبت سهمی که خریده‌اند، مالک و در سود و زیان شرکت سهیم می‌شوند.

دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی در کشور، اوراق مشارکت منتشر می‌کنند.

-۷۳

(علیرضا رضایی، بازار سرمایه، صفحه‌ی ۷۲ و ۷۴)

بورس مرکزی مطمئن است که بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار می‌کند و از این طریق، زمینه جمع‌آوری و به‌کارگیری سرمایه‌های مالی را فراهم می‌آورد.

فعالیت‌های بازار سرمایه با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

-۷۴

(سارا شریفی، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه‌ی ۷۹)

(الف) غلط است، رشد صرفاً به معنای افزایش تولید است بنابراین مفهومی کمی است.

(ب) غلط است، موارد ذکر شده به توسعه‌ی یک کشور اشاره دارد.

(ج) غلط است، اگر می‌خواهیم نرخ رشد کشوری را در طی زمان بررسی کنیم، باید شاخص‌ها به قیمت ثابت محاسبه شود تا رشد کاذبی را تداعی نکند.

(د) صحیح است.

-۷۵

(علیرضا رضایی، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه‌ی ۸۱)

(الف) تولید ناخالص داخلی سرانه سالانه به قیمت‌های سال ۲۰۱۱ در کشور قطر در حدود ۱۲۷۵۶۲ دلار و نرخ باسواد بزرگسالان در نروژ حدود ۱۰۰ درصد است.

(ب) کشور قطر با داشتن یک ماده گرانبهای معدنی و صادرات زیادی از آن، امکان دستیابی به درآمد سرانه زیاد را دارد.

کشور چین از جمله کشورهای در حال توسعه است که توانسته با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت، در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کند.

-۷۶

(کیما فارمیان، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه‌ی ۸۲ و ۸۳)

(الف) در سال ۲۰۱۵ تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس حدود ۸۰۶۷۵ دلار بوده است.

(ب) اقتصاددانان برای مقایسه بهتر کشورها و روند تغییرات آن‌ها علاوه بر شاخص‌های توسعه به شاخص‌های دیگر نیز توجه دارند.

(ج) صحیح است.

(د) مواردی چون دسترسی به ارتباطات و فناوری اطلاعات، مالکیت و ... در شاخص توسعه انسانی مورد توجه نیست.

(ه) صحیح است.

-۷۷

(سارا شریفی، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌ی ۸۷)

(الف)

$$x = \text{سه‌م دهک دوم}$$

$$2x = \text{سه‌م دهک هفتم}$$

مجموع سه‌م تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ می‌باشد، بنابراین:

$$4 + x + 6 + 7 + 9 + 9 + 2x + 12 + 14 + 24 = 100$$

$$\Rightarrow 85 + 3x = 100 \Rightarrow 3x = 15 \Rightarrow x = 5$$

$$\text{درصد} = 5 = \text{سه‌م دهک دوم}$$

$$\text{درصد} = 10 = 2 \times 5 = \text{سه‌م دهک دوم} = 2x$$

(ب)

$$A = (18 + 12 + 10 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3) = 100 - \text{سه‌م دهک دوم در کشور A}$$

$$\text{درصد} = 27 = 100 - 73 = \text{سه‌م دهک دوم در کشور A}$$

$$A = \frac{\text{سه‌م دهک دوم}}{\text{سه‌م دهک اول}} = \frac{27}{3} = 9$$

$$B = \frac{\text{سه‌م دهک دوم}}{\text{سه‌م دهک اول}} = \frac{24}{4} = 6$$

با محاسبه‌ی شاخص دهک‌ها برای دو کشور B و A در می‌یابیم که این شاخص در کشور A بیش‌تر است، بنابراین وضعیت توزیع درآمد در این کشور نامناسب‌تر است.

۷۸-

(علیرضا رضایی، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌ی ۸۶)

معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به دست آورد.

۷۹-

(کامران الله‌مرادی، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌ی ۸۵ و ۸۸)

الف) با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم‌درآمد را کاهش داد. در این صورت درآمد و ثروت به صورت عادلانه‌تری مجدداً توزیع می‌شود.
ب) رفاه اجتماعی با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها تحقق می‌یابد.

۸۰-

(کیمیا قارمیان، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌ی ۸۸)

- اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را در مردم تقویت می‌کند و انسجام و همکاری بیش‌تری در اجرای برنامه‌های توسعه پدید می‌آورد.
- سرمایه‌گذاری در زمینه آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی انسان به افزایش بهره‌وری و افزایش درآمد ملی منجر می‌شود.
- توزیع عادلانه درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرآیند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند.

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱-

(عارف‌سارات طباطبایی‌نژاد، سبک عراقی، صفحه‌ی ۵۹ و ۶۰)

در بیت گزیده‌ی «۳» لغات ترکی و مغولی یافت نمی‌شود.

تشریح گزیده‌های دیگر:

گزیده‌ی «۱»: «برافکنند» ردیف است.

گزیده‌ی «۲»: خود را استاد سخنوران می‌داند (مفاخره)

گزیده‌ی «۴»: استفاده از دو تشبیه، تشخیص و کنایه

۸۲-

(عارف‌سارات طباطبایی‌نژاد، سبک عراقی، صفحه‌ی ۶۰)

در عبارت این گزیده، جابه‌جایی صورت گرفته است: به جماعتی بسیار و خلقی بی‌شمار رسیدم.

افعال محذوف بهترتیب عبارت‌اند از:

گزیده‌ی «۱»: «داشت»

گزیده‌ی «۳»: «است»

گزیده‌ی «۴»: «است»

۸۳-

(مهسن امقری، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم، صفحه‌ی ۵۶ و ۵۷)

دوره رواج نثر مصنوع قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است. این نوع نثر در اواخر قرن ششم و در قرن هفتم به کمال رسید.

۸۴-

(سعید یعفری، سبک عراقی، صفحه‌ی ۵۹ تا ۶۱)

دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده [بود].

تشریح گزیده‌های دیگر:

گزیده‌ی «۲»: نثر عبارت مورد سؤال داستانی و تمثیلی است.

گزیده‌ی «۴»: لغات عربی: تطاول، کریت، ارتفاع

۸۵-

(مهسن امقری، سبک عراقی، صفحه‌ی ۵۹ و ۶۰)

بیت گزیده «۱» از نظر سادگی و زبان شعر و استفاده از دو نشانه برای یک متمم (به عرش بر) ویژگی‌های سبک خراسانی را دارد.

ویژگی‌های مشهود سبک عراقی در سایر گزیده‌ها:

گزیده‌ی «۲»: استفاده بیشتر از آرایه‌های ادبی / استفاده از ردیف دشوار اسمی در شعر

گزیده‌ی «۳»: وجود لغت ترکی (یرغو) و دشواری شعر نسبت به سبک خراسانی

گزیده‌ی «۴»: فراوانی لغات و ترکیبات عربی

۸۶-

(کافظم کافظمی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم، صفحه‌ی ۵۴ و ۵۵)

عطار و مولوی به پیروی از سنایی به تصوف و عرفان روی آوردند.

۸۷-

(سعید یعفری، سبک عراقی، صفحه‌ی ۶۰)

شعر این گزیده متعلق به سبک خراسانی است؛ زیرا: روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد؛ شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی؛ اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره، ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد.

ویژگی‌های نثری سبک عراقی:

گزیده‌ی «۱»: گسترش عرفان و تصوف

گزیده‌ی «۲»: فراوانی زهدستایی و وعظ و اندرز در شعر

گزیده‌ی «۴»: رواج حسن دینی

۸۸-

(کافظم کافظمی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم، صفحه‌ی ۵۴ و ۵۵)

«تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، سخن شاعرانی چون ناصر خسرو یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است. انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند. جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی از جمله شاعران حوزه عراق عجم است.»

۸۹-

(اعظم نوری‌نیا، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی، صفحه‌ی ۶۹ و ۷۰)

پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است. بدون وزن، کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.

۹۰-

(اعظم نوری‌نیا، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی، صفحه‌ی ۶۸)

وزن تمامی ابیات، کوتاه، تند و ضربی است. این وزن برای حماسه مناسب‌تر است، زیرا بار حماسی فضای شعر را غنی می‌سازد؛ بیت گزیده «۱» محتوایی تعلیمی دارد.

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۹۱-

(بهرروز یحیی، سینه‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌ی ۷۱ و ۷۲)

ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی خاص خود در جنوب غربی آسیا، پل ارتباطی میان شرق و غرب جهان باستان محسوب می‌شد. از دیگر مناطق ایران، به‌ویژه از غارها ابزارهای سنگی مختلفی با قدمت کمتری به‌دست آمده است.

۹۲-

(الهام میرزائی، سیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌ی ۷۲ تا ۷۴)

سابقه‌ی حضور انسان در فلات ایران به‌طور دقیق مشخص نیست. ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس جزء نخستین مردمانی در جهان بوده‌اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی نمودن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند. این اقدام به منزله‌ی ورود انسان از دوره‌ی شکار و گردآوری خوراک به دوره‌ی یک‌جانشینی و تولید خوراک در فلات ایران محسوب می‌شود. از مراکز عمده‌ی تولید و صدور سنگ صابون جیرفت و تپه‌ی یحیی در استان کرمان است.

۹۳-

(سکینه‌سارانت سعیریان، ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌ی ۸۵)

در تاریخ ایران داریوش بزرگ به‌خاطر ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی که در واقع اصول و شیوه‌ای از کشورداری بود، دارای اهمیت و شهرت فوق‌العاده‌ای است.

۹۴-

(مبینه‌مبئی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۶۷)

الف) برجسته‌ترین منابع نوشتاری عهد باستان: سنگ‌نوشته‌ها، گل‌نوشته‌ها، سالنامه‌ها و کتاب‌های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی.

ب) علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها، لزوم ثبت و نگارش آن‌ها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

پ) تا حدود دو قرن پیش و قبل از اینکه خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوش‌های باستان‌شناسی، آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت‌تر از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد.

ت) در دوره صفویه، نویسندگان و محققان اروپایی به‌واسطه نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی‌های قابل توجهی درباره سلسله‌ها و شاهان ایران دوره باستان در اختیار داشتند.

۹۵-

(منصوره‌هایی زاره، ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌ی ۸۶ تا ۸۹)

الف) اردشیر سوم جانشین اردشیر دوم، پادشاهی جنگجو بود و مصر را دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشی کرد.

ب) دولت شهرهای یونانی، به‌ویژه آتنی‌ها، یکی از شهرهای یونانی نشین آسیای صغیر به نام میلئوس (ملطیه) را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند و همین امر داریوش را مصمم به تنبیه آتنی‌ها کرد.

ج) اسکندر در سه نبرد گرانیکوس، ایسوس و گوگمل سپاه هخامنشی را شکست داد و پس از آن شوش یکی از پایتخت‌های هخامنشیان را تسخیر کرد.

د) هخامنشیان ایران را به نخستین حکومت بزرگ جهانی تبدیل کردند و به‌واسطه تدبیر و سیاست شاهان هخامنشی بود که ایرانیان به تأثیرگذارترین مردم در جهان متمدن و شناخته شده‌ی آن روزگار تبدیل شدند.

۹۶-

(علیرضا عوض‌آبادیان، سیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌ی ۷۸)

الف) تصویر صورت سؤال نشان‌دهنده پیکره الهه ناروندی است (ب) سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. (ج) از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و آکنی یبایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند.

۹۷-

(مبینه‌مبئی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌ی ۶۸ و ۶۹)

پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، که به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های گوناگون اختصاص دارد.

در قرون نخستین هجری، مورخان مسلمان ایران مانند طبری، دینوری و ... با استفاده از ترجمه‌ای که از خدای‌نامه‌ها به عربی شده بود، اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند. نوشته‌های این مورخان تا دوپست سال پیش همچنان منبع اصلی مطالعه و شناخت ایران باستان به حساب می‌آمد.

کتاب «شهرستان‌های ایران» نوشته‌ی «ایران‌شهر»، رساله‌ای کوچک به زبان پهلوی در موضوع جغرافیای تاریخی شهرهای ایران در دوره ساسانی است.

۹۸-

(علیرضا عوض‌آبادیان، ترکیبی، صفحه‌ی ۷۷ و ۸۰)

حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق. م دچار انحطاط و فراموشی شد و شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش آشور باننیا با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله «هخامنشیان» دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت. جنگ‌های ایران و یونان در دوره حکومت هخامنشیان اتفاق افتاد.

۹۹-

(پهروز یبئی، ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۲، ۸۳ و ۸۵)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) پس از مرگ مشکوک کمبوجیه، داریوش یکم، که از شاخه‌های دیگر خاندان هخامنشی بود، مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست.

ت) کورش مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکرکشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت - شهرهای آنجا را شکست داد و شهر تروتمند سارد، پایتخت لیدی و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.

۱۰۰-

(هژبر رحیمی، ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌ی ۸۰ تا ۸۲)

تشریح عبارت نادرست:

د) یکی از نوادگان هخامنش، به نام کورش (کورش دوم)، که بر آنتشان حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی را که از سلطه مادی‌ها ناراضی بودند، متحد کرد.

جغرافیای ایران

۱۰۱-

(پهروز یبئی، آب و هوای ایران، صفحه‌ی ۳۸)

با توجه به اینکه با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، دمای هوا به‌طور میانگین ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. بنابراین:

اختلاف دمای شهر تهران و قله $18 = (-8) - 10$

۱۰۰۰ ۶

۱۸ x

اختلاف ارتفاع شهر تهران و قله متر $3000 = \frac{1000 \times 18}{6}$

ارتفاع قله متر $4200 = 1200 + 3000$

۱۰۲-

(پهروز یبئی، منابع آب ایران، صفحه‌ی ۵۶)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف): دریاچه‌های پریشان (فامور) و مهارلو دائمی هستند.

ب) و ت): دریاچه نیریز در شرق فارس فصلی می‌باشد.

۱۰۳-

(الهام میرزائی، منابع آب ایران، صفحه‌های ۴۸، ۴۹ و ۵۰)

الف) در کشور ما با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها هر چه از غرب به شرق کشور برویم مقدار آب رودها کمتر می‌شود و هر چه از شرق به غرب برویم مقدار آب رودها بیش تر می‌شود.

ب) در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک که گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد، کانون‌های آبگیر اتفاقی شکل می‌گیرد.

پ) در ایران بیش تر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد.

ت) حوضه آبریز قره قوم در شمال شرق کشورمان قرار دارد.

۱۰۴-

(الهام میرزائی، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۳، ۵۴ و ۵۵)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) طول خلیج فارس حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

ب) خلیج فارس از مهم ترین مراکز صید و پرورش مروارید است.

ت) چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران در شمال دریای عمان قرار دارد.

۱۰۵-

(مبینه مهبی، آب و هوای ایران، صفحه‌ی ۴۴ و فعالیت ۷ صفحه‌ی ۴۵)

در شرایط عادی دما، هوای مجاور سطح زمین گرم تر و سبک تر از لایه‌های بالایی است و به راحتی می‌تواند به سمت بالا صعود کند و جابه‌جا شود. ویژگی‌های معماری و نوع آب و هوای متناسب با آن:

استفاده از پایه‌های چوبی برای ساختمان (معتدل خزری)

پنجره‌های کوچک با سایبان (گرم و خشک)

بام‌های شیب‌دار یا شیروانی (معتدل خزری)

انطباق جهت ساختمان با نسیم ساحل و دریا (گرم و شرجی)

دادن شکل گنبدی به بنا (گرم و خشک)

بهره‌گیری از جهت آفتاب در بنا (کوهستانی)

استفاده از بادگیر (گرم و خشک)

استفاده از خاک و گل که ظرفیت حرارتی زیادی دارند (گرم و خشک)

۱۰۶-

(منصوره هابی زاده، منابع آب ایران، صفحه‌ی ۵۷ و ۵۸)

مهم ترین دلایل خشک شدن دریاچه ارومیه: ۱- گرم شدن عمومی هوا، ۲- کاهش بارش در حوضه آبریز دریاچه، ۳- حفر بی‌رویه چاه‌ها ۴- تغییر کشت از محصولاتی که آب کمتری نیاز داشته‌اند، به محصولاتی که کشت آن‌ها به آب زیادی احتیاج دارد، ۵- احداث سد‌های متعدد ۶- وجود موانعی که چرخه آب در دریاچه را تغییر داده است. عمیق ترین نقطه دریاچه ارومیه در شمال غربی آن است.

۱۰۷-

(منصوره هابی زاده، منابع آب ایران، صفحه‌ی ۴۶ و ۵۱)

الف) دریای خزر نام‌های مختلفی مانند مازندران، کاسپین، قزوین، گرگان، طبرستان، هیرکانی و دریای دیلم دارد که در نقشه‌های خارجی کاسپین نامیده می‌شود.

ب) طولانی ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند عبارتند از ولگا و اورال از شمال، سفیدرود و هراز از جنوب غربی و جنوب، رود اترک و گرگان از جنوب شرق و رود کورا و ارس از سمت جنوب غرب.

پ) با توجه به نمودار توزیع مصرف آب ۶٪ از مصرف آب ایران صرف، مصارف شهری و روستایی می‌شود.

ت) دریای خزر از طریق راه دُن - ولگا به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است.

۱۰۸-

(علیرضا عوض آباریان، آب و هوای ایران، صفحه‌ی ۳۷)

در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و مهم ترین کمربندهای خشک و بیابانی در اثر عامل پرفشار جنب حاره‌ای ایجاد شده است.

۱۰۹-

(علیرضا عوض آباریان، آب و هوای ایران، صفحه‌ی ۳۹ و ۴۱)

مهمترین سامانه بارشی کشور، توده هوای مرطوب غربی است. ویژگی‌های آب و هوای گرم و خشک: بارش کم و خشکی هوا، اختلاف شدید دما، فقر پوشش گیاهی، تبخیر و تعرق زیاد و ویژگی‌های آب و هوای کوهستانی: افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع، میانگین دمای پایین، بارندگی اغلب به صورت برف.

۱۱۰-

(هژبر ربیعی، آب و هوای ایران، صفحه‌ی ۳۹)

تشریح گزینه‌های نادرست:

توده‌های هوای مرطوب موسمی برخی سال‌ها در دوره گرما از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۱۱-

(مهدی ابراهیم علی نژاد، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۳۹ و ۴۰)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید. ولی این پدیده، پس از آنکه با کنش انسان‌ها تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک افراد نیست. پ) پیامدهای جهان اجتماعی، خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.

۱۱۲-

(الهام میرزائی، هویت «هن کیستم؟»، صفحه‌ی ۵۷)

الف) دختر بودن: انتسابی

ب) ایرانی بودن: اجتماعی

پ) کارمند بودن: متغیر و اجتماعی

ت) وقت‌شناس بودن: فردی

۱۱۳-

(الهام میرزائی، هویت «هن کیستم؟»، صفحه‌ی ۵۷ و ۵۸)

الف) زمان و مکان تولد / دختر یا پسر بودن

ب) احساس مثبت یا منفی

پ) هویت فرد

ت) ارتباط با دیگران / عضویت در گروه‌های اجتماعی

۱۱۴-

(مهدی ابراهیم علی نژاد، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۳۹ و ۴۰)

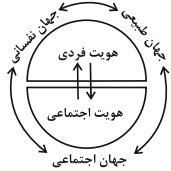
مهم ترین تفاوت خانه‌سازی انسان و حیوان در این است که انسان پس از ساختن خانه‌اش ناچار می‌شود متناسب با شرایط خانه، در خود و شیوه زندگی‌اش تغییر ایجاد کند. جهان اجتماعی را می‌توان هم چون خانه‌ای در نظر گرفت که انسان می‌سازد؛ ولی این خانه پس از ساخته شدن، الزام‌ها و پیامدهایی برای انسان پدید می‌آورد که رفتار و زندگی او را متأثر می‌سازد.

جامعه‌شناسی (۱) «شاهد گواه»

-۱۲۱

(سؤال ۴۸۳ کتاب جامع، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۱ کتاب درسی)

با توجه به اینکه:

جهان طبیعی ←→ جهان نفسانی

جهانی طبیعی ←→ جهان اجتماعی

جهان اجتماعی ←→ جهان نفسانی

هویت فردی و اجتماعی رابطه‌ی دوسویه و متقابل دارند.

-۱۲۲

(سؤال ۴۸۶ کتاب جامع، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۴ کتاب درسی)

تحقیقات نشان می‌دهد کودکان خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند. احتمال این مسئله زیاد است که کودکان سهم خود را در انجام خطاها کمتر بدانند و بیشتر بر نقش عوامل محیطی و شرایط محیطی تأکید دارند.

-۱۲۳

(سؤال ۴۶۸ کتاب جامع، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۰ کتاب درسی)

بعد جسمانی مربوط به بدن می‌شود.

بعد نفسانی مربوط به نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی می‌باشد.

بعد اجتماعی مربوط به نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی

-۱۲۴

(سؤال ۴۷۳ کتاب جامع، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۲ کتاب درسی)

نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که به طبیعت به عنوان یک ماده بی جان، نگاه می‌کند تا هرگونه دخل و تصرفی در آن مجاز باشد.

-۱۲۵

(سؤال ۴۱۸ کتاب جامع، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۴۸ کتاب درسی)

ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

-۱۲۶

(سؤال ۴۰۴ کتاب جامع، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۵۳ کتاب درسی)

عبارت، بیانگر این است که جامعه امکان انحراف از قلمرو حق و پذیرش قلمرو باطل را دارد، همان‌گونه که امکان خروج از قلمرو باطل و قبول فرهنگ حق وجود دارد. حقیقت در قلمرو واقعیت ثابت نبوده و تغییرپذیر است.

-۱۱۵

(بهرروز یبسی، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۴۱)

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد. فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یک‌دیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.

-۱۱۶

(بهرروز یبسی، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۳)

شعر «من چو خود را زنده در عمری دراز / پی نبردم، مرده کی یا بی تو باز» از عطار نیشابوری در ارتباط با خودآگاهی یا ناخودآگاهی می‌باشد و انضباط‌گرایی، تبرج، تجمل‌گرایی و ... از آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی می‌باشند.

-۱۱۷

(سوفیا فرفی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۴۷ و ۴۸)

به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند و به عبارتی تصور اعضای جهان اجتماعی نسبت به وضعیت مطلوب در عرصه‌های مختلف جامعه دلالت بر همان مفهوم آرمان اجتماعی می‌کند و رسیدن به هر یک از اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت و تحقق آن‌ها وابسته به کنش‌های آدمی است.

-۱۱۸

(سوفیا فرفی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۴۸)

آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود و رمز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی براساس عمل مردم تغییر می‌کند، بنابراین برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت زمینه تحقق بیش‌تر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

-۱۱۹

(سیروس نبی‌زاده لولکلیان، هویت «من کیستم؟»، صفحه‌ی ۶۱)

هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. در جامعه دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌هایی است که آن دین، محترم می‌شمارد؛ مثلاً اسلام، هویت افراد را با تقوا، علم و عدالت ارزیابی می‌کند.

-۱۲۰

(مهران افشاری، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۵۰ و ۵۱)

در سراسر تاریخ، حق و باطل از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند. واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی براساس این دو ارزش، به دو نوع حق و باطل تقسیم می‌شود. حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

۱۲۷-

(سؤال ۳۱۵ کتاب جامع، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه‌ی ۵۲ و ۵۳ کتاب درسی) برخی مصادیق فرهنگ باطل عبارت‌اند از: نژادپرستی و برتر دانستن یک گروه یا گروه خاص، استکبار و غلبه بر دیگر جوامع، پول‌پرستی و شرک. آزادی انسان‌ها از همه‌ی بندها و موانع راه سعادت آن‌ها، عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه‌ی انسان‌ها و ... از عقاید و ارزش‌های حقیقی و درستی هستند که حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان نیز تغییر نمی‌کند. اگر جوامع حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

۱۲۸-

(سؤال ۳۵۷ کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۴۴ کتاب درسی) در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به‌وسیله‌ی علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه‌ی معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی استفاده می‌کنند که شعر «قوت افرنگ از علم و فن است / از همین آنش، چراغش روشن است» نیز مصداق این نکته است و شعر «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است» نیز به این نکته اشاره دارد که از منظر جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان، از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست.

۱۲۹-

(سؤال ۳۵۰ کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۴۳ کتاب درسی) گزینه‌ی «۳» مربوط به «فرهنگ دینی و توحیدی» می‌باشد نه «فرهنگ سکولار». توضیح نکات درسی: فرهنگ دنیوی و این جهانی، فرهنگ سکولار است. در این فرهنگ، جهان دیگر انکار می‌شود و یا در محدوده‌ی منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.

۱۳۰-

(سؤال ۳۶۲ کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه‌ی ۴۵ کتاب درسی) جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراطربری (عقلانی و وحیانی «علوم انسانی») استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری - که پدیده‌های فراطربری‌اند از دست می‌رود و داوری درباره‌ی این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود. از این‌روند، به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می‌شود.

منطق

۱۳۱-

(فاطمه شهیبری، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه‌ی ۴۴ و ۴۸) در علوم مختلف از مشابهت میان پدیده‌های مختلف برای توضیح بهتر مطالب استفاده می‌کنند؛ مانند ادبیات، روان‌شناسی و صنایع هوایی. استدلال تمثیلی، استدلالی ضعیف است و نتایج آن احتمالی است، چرا که به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد. توضیح نکات درسی: مبنای استقرا براساس تخمین بنا شده است نه تمثیل.

۱۳۲-

(فاطمه شهیبری، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه‌ی ۴۶ و ۴۸) شیوه‌های نقد استدلال تمثیلی: ۱- توجه به وجه اختلاف ۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف. «استدلال استقرایی براساس تخمین بیان شده و نمی‌توان از آن نتیجه یقینی» گرفت.

۱۳۳-

(عاطفه ربابه صالحی، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه‌ی ۴۸ و ۴۹) برای استقرای قوی: ۱- نمونه‌ها باید متفاوت و تصادفی باشند و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که بررسی خواهند شد. ۲- تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند؛ مانند «به‌دست آوردن آمار از ۱۷۰ آزمایشگاه و تسری آن به ۲۰۰ آزمایشگاه». هنگامی که شرایط استفاده از «استقرا» را به‌درستی رعایت نمی‌کنیم، دچار «مغالطه تعمیم شتاب‌زده» می‌شویم.

۱۳۴-

(عاطفه ربابه صالحی، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه‌ی ۵۲) در قیاس «استثنایی»، عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است. مانند قیاس مذکور در صورت سؤال، در قیاس «اقتراعی» اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده‌اند.

۱۳۵-

(ناهید پوهریان، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه‌ی ۵۴) گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم؛ مانند یک سخنرانی مذهبی، که در گذشته چنین استدلال‌هایی را در فن خطابه مورد بررسی قرار می‌دادند، اما امروزه رسیدن به چنین هدفی، علاوه بر خطابه، شامل تمامی روش‌های اقناعی می‌شود که «برخی از آن‌ها» در تبلیغات نیز به کار می‌روند.

۱۳۶-

(ناهید پوهریان، قضیه حملی، صفحه‌ی ۵۹) فقط جملات خبری هستند که قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارند؛ مانند «جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست».

۱۳۷-

(مهمربین امامی، قضیه حملی، صفحه‌ی ۶۰ و ۶۱) در قضایای حملی، هرگاه رابطه قضیه‌ای ایجابی باشد، قضیه را «موجب» و در صورتی که رابطه قضیه سلبی باشد، قضیه را «سالبه» می‌گویند. رابطه ایجابی و سلبی را «کیفیت قضیه» می‌نامند.

۱۳۸-

(مهمربین امامی، قضیه حملی، صفحه‌ی ۶۰) به قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود، «قضیه حملی» و به قضیه‌ای که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شود، «قضیه شرطی» می‌گویند؛ مانند «هر کس اگر تلاش کند یا اگر استعداد داشته باشد موفق می‌شود».

۱۳۹-

(ژیل سلاپچه، قضیه حملی، صفحه‌ی ۶۲) اگر «موضوع قضیه، مفهومی کلی» باشد آن قضیه را محصوره می‌نامند و در این حالت سور قضیه، یعنی قیدهایی مانند هر، هیچ، بعضی و همه که بر سر قضیه می‌آیند، دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کنند؛ نه خود موضوع را.

۱۴۰-

(ژیل سلاپچه، قضیه حملی، صفحه‌ی ۶۲) «سقراط در دادگاه هلیاست محاکمه شد» یک قضیه شخصی است، زیرا موضوع آن (سقراط) یک مفهوم جزئی می‌باشد.

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰

۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰

۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰